

การให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้าง

ในสถานประกอบการเอกชนของต่างประเทศ

สิทธิส่วนบุคคลเป็นสิทธิตามธรรมชาติ อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์หรือที่เรียกว่า สิทธิมนุษยชน การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลมีได้หลายรูปแบบ เช่น การดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์หรือการแทรกแซงในการติดต่อสื่อสารทางอีเมล การใช้กล้องที่มีประสิทธิภาพสูงพร้อมเลนส์ที่สามารถซูมให้จับภาพระยะไกลได้ การแอบถ่ายภาพหรือการตามถ่ายภาพในระยะไกลตลอดเวลาหรือการก้าวล่วงข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งถือเป็นการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนบุคคลของปัจเจกชน กล่าวได้ว่าปัจเจกชนใดโดยปราศจากเหตุอันสมควรเข้าสู่สอดแทรกต่อประโยชน์ของปัจเจกชนคนอื่น โดยทำให้กิจกรรมของปัจเจกชนคนนั้นเป็นที่รู้ถึงบุคคลอื่น หรือทำให้รูปภาพของปัจเจกชนนั้นปรากฏต่อสาธารณะจะต้องรับผิดชอบต่อบุคคลอื่นเช่นว่านั้น

3.1 พัฒนาการการให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในต่างประเทศ

การให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในประเทศคอมมอนลอว์ (common law) เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษและประเทศแคนาดา ฯลฯ เดิมนั้นอยู่ในรูปของหลักกฎหมายคอมมอนลอว์ (common law) ในเรื่องละเมิด¹ การให้ความคุ้มครองและเยียวยาความเสียหายนั้นจะนำบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยละเมิดมาประกอบกับการให้เหตุผลโดยยึดคำพิพากษาที่มีบรรทัดฐานเป็นเกณฑ์ โดยถือว่าเป็นความผิดดังต่อไปนี้

¹Mark Littman & Peter Carter Ruck, Privacy and the Law, (London: Steven & Sons Limited, 1970), pp.5.

(1) ความผิดฐานบุกรุก (trespass) อันมีลักษณะสำคัญคือ ต้องเป็นการรบกวนทางกายภาพ เช่น การบุกรุกเข้าไปในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างและเป็นการเข้าไปรบกวนทางกายภาพต่อบุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาต ด้วยความเจริญก้าวร้าวทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้ข้อเท็จจริงในการกระทำความผิดเปลี่ยนแปลงรูปแบบไป เช่น โดยการใช้กล้องหรือเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการสอดส่องดูบริเวณบ้าน ทรัพย์สินหรือพฤติกรรมของบุคคล โดยไม่มีการกระทำทางกายภาพต่อบุคคล ซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่สามารถนำมาปรับให้รับผิดในความผิดฐานบุกรุกได้

ผู้ทรงสิทธิเท่านั้นที่จะอ้างให้รับผิดฐานละเมิดได้ ดังนั้นหากกรณีที่มีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลเกิดขึ้นในห้องพักในโรงแรมหรือห้องผู้ป่วยในโรงพยาบาล แยกผู้มาพักหรือผู้ป่วยที่เข้ามาใช้บริการไม่สามารถได้รับการเยียวยาในความเสียหายจากการบุกรุกหรือรบกวนได้ กฎหมายดังกล่าวให้สิทธิเฉพาะผู้ที่เป็นเจ้าของโรงแรมหรือโรงพยาบาลเท่านั้นเป็นผู้ทรงสิทธิที่สามารถกล่าวอ้างได้

ดังนั้น ความรับผิดฐานบุกรุกไม่สามารถนำมาใช้คุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในปัจจุบันได้ เนื่องด้วยความก้าวร้าวทางเทคโนโลยีทำให้การสอดแนม การลักลอบบันทึกภาพและเสียง หรือการดักฟังการสนทนากระทำได้ง่ายและมีการพัฒนาไปมากโดยที่ไม่ต้องมีการกระทำทางกายภาพ ทำให้ไม่สามารถปรับให้เข้ากับฐานบุกรุกได้

(2) ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ (nuisance) เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดมลภาวะทางเสียง กลิ่นและทำให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญโดยการสอดแนม ส่งผลให้ไม่มีความเป็นส่วนบุคคล กรณีนี้ศาลเคยวางหลักไว้ว่า แม้ว่าผู้ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญนั้นจะได้ใช้ความระมัดระวังถึงที่สุดแล้วก็ตาม ยังต้องรับผิดฐานก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ ตัวอย่างเช่น กรณีที่บริษัทโทรศัพท์ชักชวนให้ซื้อสินค้าและบริการ จนทำให้ผู้รับโทรศัพท์เกิดความรำคาญและอึดอัดใจ ซึ่งนอกจากจะมีความผิดฐานก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแล้ว ยังเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลด้วย

(3) **หมิ่นประมาท (defamation)** เป็นการแสดงข้อความหรือความหมาย โต้แย้งต่อบุคคลอื่น ทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหายต่อชื่อเสียง เกียรติยศ ถูกลดคุณค่าทางสังคม หรือถูกดูหมิ่นเกลียดชังในสายตาของคนทั่วไป

บทบัญญัติในความผิดฐานหมิ่นประมาทนั้นเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการคุ้มครองสิทธิ ส่วนบุคคลในข้อมูลข่าวสาร เช่น การกล่าวข้อความอันเป็นเท็จ การพูดจาเยาะเย้ยถากถางหรือ กระทำที่เป็นสาเหตุให้ต้องอับอายขายหน้า ซึ่งนอกจากจะมีความผิดฐานหมิ่นประมาทแล้ว ยัง เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลในข้อมูลข่าวสารด้วยเช่นกัน ประเด็นในเรื่องสิทธิส่วนบุคคลใน ข้อมูลข่าวสารนั้น ถึงแม้ว่าเรื่องที่กล่าวหรือเผยแพร่จะเป็นเรื่องจริง ก็มีความผิดฐานละเมิดสิทธิ ส่วนบุคคลในข้อมูลข่าวสาร

(4) **ความรับผิดต่อความไว้วางใจต่อกัน (breach of confidence)** เมื่อมีการ ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารแก่ผู้รับข้อมูล ทำให้ผู้รับข้อมูลมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลเป็นความลับและไม่ เปิดเผยต่อบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตภายในเวลาที่กำหนด ผู้รับข้อมูลมีหน้าที่ต้องก่อให้เกิด ความไว้วางใจในการรักษาข้อมูลโดยไม่เปิดเผยต่อบุคคลอื่นทันทีเมื่อผู้รับข้อมูลนั้นได้ถูกแจ้งหรือ บอกให้ทราบในข้อมูล² โดยข้อมูลที่กล่าวถึงจะต้องมีหลักเกณฑ์ดังนี้

- ข้อมูลข่าวสารต้องมีคุณสมบัติเป็นความลับและเจ้าของข้อมูลไม่มีเจตนาที่จะเปิดเผยต่อบุคคลอื่น
- ต้องมีการแสดงออกอย่างชัดแจ้งหรือโดยปริยายว่าต้องการให้ข้อมูลนั้นเป็นความลับ
- ไม่เคยอนุญาตให้นำข้อมูลข่าวสารนั้นไปใช้

เช่นคดี Naomi Campbell v. The Mirror Group Newspaper มีข้อเท็จจริงว่า หนังสือพิมพ์ The Mirror ได้ล่วงรู้มาซึ่งความลับของนางแบบ Naomi Campbell ในเรื่องเกี่ยวกับการ

²Raymon Wack, Personal Information: Privacy and the Law. (Oxford Clarendon Press, 1989.), pp.51.

เข้ารับการรักษาบำบัดยาเสพติดและมีภาพประกอบโดยลงเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ นางแบบ Naomi Campel ได้ฟ้องในฐานะเปิดเผยความลับและละเมิดสิทธิส่วนบุคคล โดยกล่าวว่าการเผยแพร่เรื่องดังกล่าวทำให้ Naomi Campel เสียชื่อเสียง โดยเธอได้แสดงให้เห็นถึงหลักเกณฑ์การรักษาความลับทั้งสามประการข้างต้นโดย Naomi Campel ไม่เคยเปิดเผยเรื่องดังกล่าว อีกทั้ง Naomi Campel พยายามที่จะปกปิดเรื่องดังกล่าวอีกด้วยโดยพยายามที่จะปกปิดตนเองโดยได้ใส่หมวกปิดหน้าและแต่งตัวเป็นปกติธรรมดา แสดงให้เห็นว่านางแบบ Naomi Campel มีเจตนาปกปิดและเป็นเรื่องส่วนบุคคล อีกทั้งหน้าที่ของผู้รับข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ร่วมบำบัดด้วยกัน เพื่อนร่วมงาน พนักงานทุกคนต่างล้วนมีภาระหน้าที่ในการรักษาความลับ การที่นักข่าวของ The Mirror ได้ล่วงรู้เรื่องราวการบำบัดรักษาของ Naomi Campel จากเพื่อนร่วมงาน นักข่าวนั้นย่อมมีหน้าที่ในการรักษาความลับเช่นกัน ดังนั้น ศาลพิพากษาให้หนังสือพิมพ์ The Mirror มีความผิดต่อความไว้วางใจและฐานละเมิดสิทธิส่วนบุคคลในข้อมูลข่าวสารอันเป็นความลับ

คดี *Duchess of Argyll v. Duke of Argyll* มีข้อเท็จจริงว่าสองสามีภรรยาได้หย่ากันทางภรรยาได้ร้องขอต่อศาล ให้มีคำสั่งห้ามอดีตสามีเปิดเผยเรื่องราวที่เป็นความลับเกี่ยวกับชีวิตส่วนบุคคลระหว่างใช้ชีวิตคู่ด้วยกัน ศาลได้มีคำสั่งว่าขอเขตการให้ความคุ้มครองในเรื่องการทำให้ขาดความไว้วางใจนั้นครอบคลุมถึงเรื่องราวชีวิตคู่ของสามีภรรยาอันเป็นเรื่องส่วนบุคคล โดยศาลถือว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องรักษาเป็นความลับและเป็นเรื่องส่วนบุคคลในชีวิตคู่อีกด้วย

(5) การกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย (negligence) โดยทั่วไปองค์ประกอบความรับผิดฐานละเมิดเป็นการกระทำที่ไม่ได้เกิดจากความจงใจ การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากความจงใจ แต่ในบางกรณีอาจเกิดจากการกระทำโดยไม่ได้ตั้งใจ หากแต่เกิดจากการประมาทเลินเล่อ ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ผู้กระทำความผิดก็มีโอกาสที่จะถูกฟ้องในความผิดฐานประมาทเลินเล่อทำให้คนอื่นได้รับความเสียหาย เช่น นาย ก. ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับนาย ข. ผิดโดยไม่มีเจตนาและเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญ ทำให้นายจ้างไม่รับนาย ข. เข้าทำงาน แม้ว่า นาย ก. จะไม่มีเจตนาและไม่ทราบว่าจะขาดความไว้วางใจไม่เป็นความจริง นาย ข. ผู้เสียหายไม่สามารถเรียกร้องค่าเสียหายจากการปฏิเสธไม่รับเข้าทำงานได้

(6) ลิขสิทธิ์ (copyright) การให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในบางกรณีสามารถนำบทบัญญัติในเรื่องลิขสิทธิ์มาปรับใช้ เพื่อให้ความคุ้มครองการประกอบธุรกิจไม่ให้ถูกรบกวน เช่น คดี William v. Settle ซึ่งมีข้อเท็จจริงว่า โจทก์ได้จ้างช่างถ่ายภาพให้ถ่ายรูปในงานสมรสของโจทก์ ต่อมาสมาชิกในครอบครัวของโจทก์ได้ถูกฆาตกรรม ช่างถ่ายภาพได้อาภาพครอบครัวที่ถ่ายครั้งในงานสมรสมาเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ ทำให้โจทก์และสมาชิกในครอบครัวถูกรบกวนจากผู้ที่ต้องการทำข่าวและจากบุคคลรอบข้าง โดยโจทก์ได้ฟ้องว่าการกระทำของช่างถ่ายภาพดังกล่าวเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ในภาพถ่ายของโจทก์ ศาลตัดสินว่าโจทก์ไม่สามารถเรียกค่าเสียหายได้ เพราะว่าโจทก์ไม่ใช่เจ้าของภาพ ถึงแม้ว่าโจทก์และสมาชิกในครอบครัวจะปรากฏอยู่ในภาพ เนื่องจากความเสียหายจากการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เกิดจากความรู้สึกและ/หรือเกียรติที่เกี่ยวข้อกับตัวตนเองของปัจเจกชน ไม่ใช่สิทธิที่มีรากฐานมาจากตัวทรัพย์สิน

(7) การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในเรื่องการค้นและยึดทรัพย์สิน (searches and seizures) จากการตีความของศาลนั้นกล่าวว่า The Forth Amendment มีหลักในการให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลว่า ห้ามมิให้มีการตรวจค้นและยึดทรัพย์สินของประชาชนโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือตามอำเภอใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คดี Gliswold v. Connecticut มีข้อเท็จจริงว่า เจ้าพนักงานได้ตรวจค้นห้องนอนของสามีภรรยาเพื่อตรวจค้นเครื่องมือหรือยาที่ใช้ในการคุมกำเนิด ศาลได้วินิจฉัยว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล อันเป็นเรื่องที่ไม่สามารถล่วงเกินได้ อีกทั้งได้นำมาใช้ในกรณีที่มีการนำยานหลักฐานโดยการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ในคดี Katz v. United States มีข้อเท็จจริงว่ามีการติดเครื่องดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ในตัวโทรศัพท์สาธารณะ ศาลได้วินิจฉัยว่าถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล โดยให้เหตุผลว่าการให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลเป็นสิทธิที่ติดไปกับตัวบุคคล แม้ว่าบุคคลนั้นจะอยู่ในที่ส่วนบุคคลหรือในที่สาธารณะก็ย่อมได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลในข้อมูลข่าวสาร

ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งผลให้การติดต่อสื่อสารและการเผยแพร่ข้อมูลต่างๆ สามารถเชื่อมโยงและเคลื่อนย้ายได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่อีกต่อไป ทำให้การประมวลผล จัดเก็บหรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลสามารถทำได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว ในทางกลับกันมีการนำประโยชน์ของเทคโนโลยีไปใช้ในทางละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลอื่น ส่งผลให้มีการตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลส่วนบุคคลมากขึ้น โดยมี 2 องค์กรระหว่างประเทศที่ออกกฎเกณฑ์สำคัญเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คือ The Council of

the Organization for Economic Co-Operation and Development (OECD) ได้ออก Guideline for the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data ในปี ค.ศ. 1981 และ ในปี ค.ศ.1995 กลุ่มประเทศสหภาพยุโรปได้ออก Directive 95/56/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of Individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data ซึ่ง กฎเกณฑ์ทั้งสองฉบับนี้ได้กำหนดกฎเกณฑ์เฉพาะเพื่อใช้บังคับกับการดำเนินการใดๆที่เกี่ยวกับ ข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยวางหลักการสำคัญไว้ว่า ข้อมูลส่วนบุคคลต้องได้รับการคุ้มครองที่เหมาะสมในทุกขั้นตอนตั้งแต่ขั้นตอนของการรวบรวม การเก็บรักษาและการเปิดเผย ฯลฯ เป็นต้น

ประเทศอังกฤษ เป็นประเทศหนึ่งที่เป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปที่มีการรวมตัวกันและได้กำหนดมาตรการในการให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลไว้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยประเทศอังกฤษได้ลงนามเป็นภาคีสมาชิกในอนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรป จึงจำเป็นต้องดำเนินการให้กฎหมายภายในของประเทศเป็นไปตามอนุสัญญาแห่งชาติยุโรป รัฐสภาอังกฤษจึงตรา กฎหมายที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลใน ข้อมูลข่าวสารเป็นการเฉพาะ คือพระราชบัญญัติสิทธิมนุษยชน (The Human Rights Act 1998) และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The Data Protection 1998) ตามลำดับ ประเทศ สหรัฐอเมริกาก็เป็นประเทศหนึ่งที่มีความสำคัญกับเรื่องสิทธิส่วนบุคคลอย่างมาก ใน ขณะเดียวกันก็มีข้อสงสัยกันว่าในประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคลในลักษณะที่เป็นกฎหมายทั่วไปที่วางหลักการเก็บรวบรวม การใช้และการเปิดเผยซึ่ง ข้อมูลส่วนบุคคล แต่มีบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในแต่ละเรื่องไว้เป็นการ เฉพาะหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บบันทึกข้อมูลการเช่าวีดีโอ The Video Privacy Protection Act ฯลฯ เป็นต้น ด้วยเหตุดังกล่าวจึงก่อให้เกิดปัญหาว่าการบัญญัติกฎหมาย คุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลแบบเฉพาะเรื่องกับแนวคิดการคุ้มครองโดยการบัญญัติกฎหมายเฉพาะ ซึ่งลักษณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้นั้นไม่ได้มาตรฐานตามออก Directive 95/56/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of Individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data ของสหภาพยุโรปกำหนดแนวทาง ดังนั้นในปี ค.ศ.1998 ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้มีการ เจาะรองข้อตกลงที่ชื่อ Safe Harbor กับกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปโดยวางหลักการเกี่ยวกับการ ให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอย่างชัดเจน แต่ก็เป็นการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลใน การโอนข้อมูลไปยังต่างประเทศ ในขณะเดียวกันประเทศแคนาดาก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ได้รับแรง

กวดขันหรือผลกระทบจาก ออก Directive 95/56/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data ของกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป European Union (EU) เช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ ที่ต้องมีการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้เทียบเท่ากับกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ส่งผลให้ประเทศแคนาดาได้ตรากฎหมายที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในข้อมูลข่าวสาร 2 ฉบับคือ พระราชบัญญัติความเป็นส่วนตัวส่วนบุคคล (The Privacy Act) และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ The Personal Information Protection and Electronic Documents Act 2000 (PIPEDA) ซึ่งเป็นกฎหมายกลางที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนตามลำดับ

3.2 ความหมายของสิทธิส่วนบุคคล

สิทธิส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์โดยตรงกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม กาลเวลา สภาพสังคมตลอดจนสภาพการเมืองของสังคมที่ปัจเจกชนนั้นอาศัยอยู่ เนื่องด้วยพัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้การติดต่อสื่อสารสามารถกระทำได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว ส่งผลให้มีแนวคิดในการให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลมากขึ้นทั้งในระดับระหว่างประเทศและภายในประเทศ จากการศึกษาวิจัยพบว่าสิทธิส่วนบุคคลโดยทั่วไปมีการยอมรับและกล่าวถึงนั้นสามารถจะจำแนกความหมายดังนี้

3.2.1 ความหมาย "สิทธิส่วนบุคคล" ทั่วไป³

- (1) สิทธิส่วนบุคคลมีความหมายถึงสิทธิที่จะอยู่โดยลำพังและสิทธิที่จะได้รับการปกปิดความลับ⁴

³Joel Feinbery, *Autonomy, Sovereignty and Privacy: Moral Ideals in the Constitution?*, *Notre Dame Law Review* 58,(1983) : 446-447.

⁴ Ibid., pp.447-448.

สิทธิส่วนบุคคลโดยทั่วไป หมายถึง สิทธิของบุคคลในความเป็นอยู่ในครอบครัว รวมถึงสมาชิกในครอบครัว ทรัพย์สินและอาจหมายรวมถึงการใช้ชีวิตโดยปลอดจากผู้คนในสังคมและสิทธิของบุคคลในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องส่วนบุคคลของปัจเจกชนคนหนึ่ง สิทธิส่วนบุคคลในความหมายนี้ เป็นสิทธิที่ได้รับความคุ้มครองจากการละเมิดหรือจากการแทรกแซงของรัฐ รัฐไม่สามารถจำกัดสิทธิในความเป็นส่วนบุคคลในครอบครัวได้

สิทธิส่วนบุคคลในความหมายนี้หมายถึงสถานะของบุคคลจากการรอดพ้นการสังเกต การรู้เห็น การรบกวนจากสิ่งต่างๆ และปราศจากการแทรกแซงจากสังคม การอยู่อย่างสันโดษไม่ติดต่อสัมพันธ์กับสังคม การดำรงชีวิตอย่างเป็นอิสระ ซึ่งสิทธิส่วนบุคคลในความหมายนี้สามารถนำไปใช้ในการกำหนดสถานที่ กล่าวคือ สิทธิส่วนบุคคลภายในขอบเขตบริเวณบ้าน ห้องน้ำ ห้องนอนหรือห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า ฯลฯ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องของพื้นที่ซึ่งสามารถสัมผัสและกำหนดได้ในทางรูปธรรม แต่ในบางกรณีสิทธิส่วนบุคคลไม่สามารถกำหนดได้ เช่น การเข้าพักในโรงแรม การตั้งแคมป์ในสถานที่สาธารณะ ฯลฯ เป็นต้น กรณีนี้จะเห็นว่าสถานที่ดังกล่าวจะนำมาใช้เพื่อเรียกร้องสิทธิส่วนบุคคลได้ยาก

(2) สิทธิส่วนบุคคลมีความหมายถึงการมีอิสระในการควบคุมและกำหนดเขตแดนของตนเอง⁵

สิทธิส่วนบุคคลในความหมายนี้หมายถึง บุคคลมีอิสระในการกำหนดเขตแดนของตนเอง ปัจเจกชนแต่ละคนสามารถที่จะกำหนดเขตแดนของตนเองได้ก็ต่อเมื่อแต่ละคนมีเขตแดนอิสระของตนเอง (sphere of individual liberty) เป็นการตัดสินใจว่าปัจเจกชนต้องการแยกตัวเองออกจากผู้อื่นหรือออกจากสังคมโดยสมัครใจ โดยไม่ต้องการให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ หรือสามารถเลือกที่จะอนุญาตให้บุคคลใดเข้ามามีส่วนร่วมในเขตแดนอิสระของตนได้ ดังนั้น การมีอิสระในการกำหนดเขตแดนของตนเอง อาจหมายความถึง การวางกฎเกณฑ์ของตนเอง (self-rule) การกำหนดตนเอง (self-determination) และความเป็นอิสระในตนเอง

⁵ Ibid., pp.449-450.

(independent)⁶ ซึ่งเป็นเขตแดนที่ปัจเจกชนมีอิสระในการกำหนดและเป็นสิทธิที่ปลอดจากการแทรกแซงตามอำเภอใจของผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปราศจากการควบคุมของฝ่ายปกครองหรือรัฐ

(3) สิทธิส่วนบุคคลมีความหมายถึงข้อมูลส่วนบุคคล⁷

จากสภาพการณ์ในปัจจุบันและความจำเป็นในสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร ทำให้ปัจเจกชนไม่สามารถที่จะปฏิเสธการเข้าถึงตัวบุคคลได้โดยสิ้นเชิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ดังนั้น การให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในความหมายของสิทธิที่จะอยู่โดยลำพังหรือปกปิดความลับนั้น ไม่สามารถนำมาปรับใช้กับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงไป กล่าวได้ว่าเทคโนโลยีในปัจจุบันมีความล่อแหลมต่อการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลมาก เพราะเทคโนโลยีต่างๆ เหล่านี้ทำให้สามารถในการเข้าถึงตัวบุคคลได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถที่จะเกิดขึ้นได้สะดวกมากขึ้น

ข้อมูลข่าวสารโดยทั่วไป สามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 ประเภท คือ ข้อมูลข่าวสารทั่วไป (non-sensitive data) และข้อมูลข่าวสารประเภทที่มีความละเอียดอ่อน (sensitive data)

ข้อมูลข่าวสารทั่วไป (non-sensitive data) เป็นข้อมูลข่าวสารใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ซึ่งสามารถบ่งชี้เฉพาะตัวบุคคล⁸ ได้แก่ ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่การงาน สถานะและลักษณะทางกายภาพของบุคคล ข้อมูลใดๆ ที่สามารถนำมาประมวลข้อเท็จจริงที่บ่งชี้ลักษณะเฉพาะตัวบุคคลได้ โดยสภาพของข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลข่าวสารที่สามารถเปิดเผยต่อสาธารณะได้เป็นเรื่องปกติธรรมดา

⁶ Andreas S. Voss, The Right to Privacy & Assisted Reproductive Technologies: A Comparative Study of Law of Germany and the U.S., New York Law Journal of International & Comparative Law (Volume 21, 2002), pp.229.

⁷ Joel Feinbery, Autonomy, Sovereignty and Privacy: Moral Ideals in the Constitution?, Notre Dame Law Review 58.(1983) , pp.450-451.

⁸ Donna Nicholls, Propose reform of the law relation to information privacy in Hong Kong: European Intellectual Property Review, Sweet & Maxwell Co., Ltd. and Contributors, 1994), pp.42-43.

ข้อมูลข่าวสารประเภทที่มีความละเอียดอ่อน (sensitive data) ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารที่ถือว่าเป็นเรื่องเฉพาะตัว (intimate) ของบุคคลโดยเฉพาะ เป็นข้อมูลที่เป็นความลับหรือไม่พึงประสงค์ที่จะให้มีการเปิดเผย ข้อมูลประเภทนี้ ได้แก่ การนับถือลัทธิความเชื่อทางศาสนา ปรัชญาชีวิต การดำเนินชีวิตส่วนบุคคล ลัทธิทางการเมือง เพศสัมพันธ์ ข้อมูลสุขภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินคดีทางอาญา เช่น คำพิพากษาในคดีอาญา มาตรการในการดำเนินการทางอาญาหรือการกระทำของฝ่ายปกครองที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ⁹ เป็นต้น

จึงสามารถกล่าวได้ว่า สิทธิส่วนบุคคล หมายถึงการดำเนินชีวิตของปัจเจกชนคนหนึ่ง ในสังคมเพื่อการเป็นอยู่อย่างสงบสุข ปราศจากการเข้ารบกวนหรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปเปิดเผยต่อสาธารณชน ทำให้รู้สึกไร้ค่า เดือดร้อนหรือสูญเสียซึ่งศักดิ์ศรีในความเป็นตัวของตนเองในการดำเนินชีวิต จึงกล่าวได้ว่าเป็นสิทธิที่จะดำเนินชีวิตตามอัธยาศัยของตนโดยชอบด้วยกฎหมาย

ครั้นถึงศตวรรษที่ 21 ความหมายของคำว่า "สิทธิส่วนบุคคล" ได้ถูกนิยามให้ชัดเจนและครอบคลุมเพิ่มขึ้น โดยมุ่งหมายถึง "การจำกัดการเข้าถึงบุคคลโดยบุคคลอื่น" ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ¹⁰ คือ

1. การเก็บรักษาความลับ หมายถึง การจำกัดมิให้ผู้อื่นทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง
2. การปิดบังไม่เปิดเผยตัว หมายถึง การป้องกันมิให้ผู้อื่นทราบว่าตนเองเป็นใคร ชื่ออะไร
3. การอยู่ตามลำพัง หมายถึง การกีดกันหวงห้ามมิให้ผู้อื่นมาอยู่ใกล้ชิดในทางกายภาพ

จะเห็นว่าความมุ่งหมายทั้งสามประการข้างต้นมีหลักการสำคัญอยู่ที่การจำกัดการเข้าถึงซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งในสถานการณ์หนึ่ง แม้การกีดกันหรือหวงห้ามมิให้ผู้อื่นมาอยู่ใกล้ชิดทางกายภาพก็มีวัตถุประสงค์เพื่อมิให้ผู้อื่นล่วงรู้ซึ่งข้อมูลกิจกรรมใน

⁹ Fred H.Cate, The changing face of privacy protection in the European Union and the United States, *Indiana Law Review* 33, (1999), pp. 193-194.

¹⁰Raymon Wack, *Personal Information: Privacy and the Law*. (Oxford Clarendon Press, 1989.), pp.15-16.

ชีวิตส่วนบุคคลเช่นกัน กล่าวคือ การจำกัดการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้น ปัจจุบันสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลจึงเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิส่วนบุคคล

ก่อนที่จะกล่าวถึงสิทธิส่วนบุคคลจำเป็นต้องให้ความหมายของ "ข้อมูลส่วนบุคคล" ด้วย เนื่องจากเป็นวัตถุแห่งสิทธิที่กฎหมายมุ่งจะคุ้มครอง การพิจารณาถึงนิยามความหมายของคำดังกล่าวจะแยกเป็นนิยามได้ ดังนี้

3.2.2 ความหมายของสิทธิส่วนบุคคลตามบริบทกฎหมาย

องค์การสหประชาชาติ (United Nation) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) โดยสหประชาชาติกำหนดข้อ 12¹¹ มีเนื้อหาที่คุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล พอสรุปได้ดังนี้

"บุคคลใดๆจะถูกแทรกสอดโดยพลการในความเป็นอยู่ส่วนตัว ในครอบครัว ในเคหสถานหรือในการสื่อสาร หรือจะถูกลบลู่ในเกียรติยศและชื่อเสียงไม่ได้ ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองของกฎหมายต่อการแทรกสอดหรือการลบลู่ดังกล่าวนี้"

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Right หรือ ICCPR) ได้กำหนดให้ความคุ้มครองในเรื่องเกี่ยวกับความเป็นอยู่ส่วนบุคคล ครอบครัว เคหสถานและการติดต่อสื่อสาร ไว้ในข้อ 17¹² ว่า

¹¹ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 12 บัญญัติว่า "No one shall be subjected to arbitrary interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to attacks on his honor or reputation. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks"

¹²1. No one shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his privacy, family, home or correspondence, nor to unlawful attacks on his honor and reputation.

2. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

“1. บุคคลจะถูกแทรกแซงความเป็นส่วนตัว ครอบคร้ว เคหสถาน หรือการติดต่อสื่อสารโดยพลการ หรือโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้ และจะถูกลบลู่เกียรติและชื่อเสียงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายมิได้

2. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายมิให้ถูกแทรกแซงหรือลบลู่เช่นนั้น”

กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป (EU Directive) ได้นิยามความหมายของ “ข้อมูลส่วนบุคคล” ว่า

“ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึงข้อมูลข่าวสารใดๆอันทำให้ระบุตัวหรือสามารถที่จะระบุตัวบุคคลของบุคคลธรรมดาได้ (เจ้าของข้อมูล) ผู้ที่จะสามารถระบุตัวได้ หมายถึงบุคคลที่อาจถูกบ่งบอกตัวได้ โดยการใช้อย่างอ้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการอ้างอิงถึงเลขประจำตัวประชาชนหรือโดยการใช้ข้อมูลเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างเกี่ยวกับข้อมูลทางกายภาพ สภาพร่างกาย จิตใจ ฐานะทางการเงิน วัฒนธรรมหรือทางสังคมของผู้นั้น¹³

องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและการโอนข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างประเทศ ค.ศ. 1980 (OECD Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data 1980) ให้นิยามไว้ “ข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลข่าวสารใดๆที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลธรรมดาที่ระบุหรือสามารถอาจระบุตัวบุคคลได้”¹⁴

¹³Directive 95/46/EC Article 2 “Personal data shall mean any information relating to an identified or identifiable natural person (data subject): an identifiable person is one who can be identified, directly or indirectly, in particular by reference to an identification number or to one or more factors specific to his physical, physiological, mental, economic, cultural or social identity”

¹⁴OECD Guidelines states that “Personal data means any information relating to an identified or identifiable individual (data subject)”

ประเทศอังกฤษ ได้บัญญัติความหมายข้อมูลส่วนบุคคล ว่า “ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของบุคคลซึ่งสามารถระบุตัวบุคคลได้จากข้อมูลนั้นเองหรือจากข่าวสารในความควบคุมของผู้ควบคุมข้อมูล และรวมถึงการแสดงความคิดเห็น คำบอกกล่าวใดๆที่เกี่ยวกับบุคคลที่บุคคลอื่นหรือบุคคลที่สามได้กล่าวถึงเจ้าของข้อมูล”¹⁵

ประเทศแคนาดา มีกฎหมายอยู่สองฉบับด้วยกันที่มีการให้คำนิยามของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ คือพระราชบัญญัติความเป็นส่วนบุคคล The Privacy Act และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ The Personal Information Protection and Electronic Document Act 2000 (PIPEDA)

พระราชบัญญัติความเป็นส่วนบุคคล The Privacy Act กำหนดความหมายของ “ข้อมูลส่วนบุคคล (personal information)” ในมาตรา 3¹⁶ ว่าข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับบุคคลใดบุคคล

¹⁵The Data Protection 1998 states that “Personal data means data which relate to a living individual who can be identified

(a) from those data, or

(b) from those data and other information which is in the possession of, or is likely to come into the possession of, or is likely to come into the possession of, the data controller, and includes any expression of opinion about the individual and any other person in respect of the individual

¹⁶section 3 “Personal Information” means information about an identifiable individual that is recorded in any form including, without restricting the generality of the foregoing,

(a) information relating to the race, national or ethnic origin, color, religion, age or marital status of the individual,

(b) information relating to the education or medical, criminal or employment history of the individual or information relating to financial transactions in which the individual has been involved,

(c) any identifying number, symbol or other particular assigned to the individual,

(d) the address, fingerprints or blood type of the individual,

หนึ่งที่สามารถกำหนดตัวผู้ยื่นได้ ไม่ว่าจะทำให้ปรากฏในรูปแบบใดๆนอกจากคำจำกัดความทั่วไปตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว ข้อมูลส่วนบุคคลยังหมายถึง

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับเชื้อชาติ สัญชาติหรือถิ่นกำเนิด สีผิว ศาสนา อายุหรือสถานะทางครอบครัวของคุณ
2. ข้อมูลทางการศึกษาหรือการแพทย์ การกระทำผิดทางอาญาหรือประวัติการทำงานของคุณ
3. หมายเลขที่บ่งบอกได้ถึงสัญลักษณ์หรือสิ่งอื่นใดที่บอกถึงตัวบุคคลนั้น
4. ที่อยู่ ลายพิมพ์นิ้วมือ หรือกรุปเลือดของคุณ

-
- (e) the personal opinions or views of the individual except where they are about another individual or about a proposal for a grant, an award or a prize to be made to another individual by a government institution or a part of a government institution specified in the regulations,
 - (f) correspondence sent to a government institution by the individual that is implicitly or explicitly of a private or confidential nature, and replies to such correspondence that would reveal the contents of the original correspondence,
 - (g) the views or opinions of another individual about the individual,
 - (h) the views or opinions of another individual about a proposal for a grant, an award or a prize to be made to the individual by an institution or a part of an institution referred to in paragraph (e), but excluding the name of the other individual where it appears with the views or opinions of the other individual, and
 - (i) the name of the individual where it appears with other personal information relating to the individual or where the disclosure of the name itself would reveal information about the individual.

5. ความคิดเห็นหรือทัศนคติส่วนบุคคล ยกเว้นเป็นความเห็นเกี่ยวกับบุคคลอื่นหรือเกี่ยวกับการเสนอเพื่อรับรางวัลซึ่งทำให้บุคคลภายนอกโดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้โดยกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ
6. จดหมายที่บุคคลส่งให้หน่วยงานของรัฐอันมีลักษณะเป็นการส่วนบุคคลหรือเป็นการลับ ไม่ว่าจะโดยเปิดเผยหรือขัดแจ้ง และจดหมายตอบกลับที่มีลักษณะเป็นการพิจารณาเนื้อหาในจดหมายข้างต้น
7. ทัศนคติหรือความเห็นเกี่ยวกับบุคคลอื่นที่มีต่อบุคคลนั้น
8. ทัศนคติหรือความเห็นเกี่ยวกับบุคคลอื่นที่เป็นการเสนอเพื่อรับรางวัล
9. ทัศนคติหรือความเห็นเกี่ยวกับบุคคลอื่น แต่ไม่มีชื่อของบุคคลอื่น
10. ชื่อของบุคคลที่ปรากฏในข้อมูลส่วนบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือมีไว้เพื่อเปิดเผยให้บุคคลนั้นตรวจสอบ

ส่วนพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ Personal Information Protection and Electronic Document Act 2000 (PIPEDA) ได้กำหนดความหมายของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ว่า "ข้อมูลข่าวสารหรือความคิดเห็น (รวมถึงข้อมูลข่าวสารหรือความคิดเห็นที่อยู่ในรูปแบบของฐานข้อมูล) ไม่ว่าจะจริงหรือเท็จ และไม่ว่าจะถูกบันทึกไว้หรือไม่"¹⁷

มีข้อสังเกตว่า ตามกฎหมายขององค์การระหว่างประเทศ ประเทศอังกฤษและประเทศแคนาดาที่กล่าวมาข้างต้น ข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลธรรมดาเท่านั้น ส่วนข้อมูลความลับของนิติบุคคลไม่อาจเป็นข้อมูลส่วนบุคคลโดยสภาพ แต่หากพิจารณาบทบัญญัติของนานาประเทศข้างต้นนั้นจะพบว่าเป็นการให้คำนิยามข้อมูลส่วนบุคคลไว้อย่างกว้าง

ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกานั้นเป็นการให้คำนิยามข้อมูลส่วนบุคคลอย่างแคบ เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีบทบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการเฉพาะ ซึ่งใน

¹⁷Personal Information Protection and Electronic Document Act 2000 (PIPEDA) states that "Personal data" means information about an identifiable individual that is recorded in any form including, without restricting the generality of the foregoing...

พระราชบัญญัติความเป็นส่วนบุคคล (The Privacy Act) มาตรา 5 ได้บัญญัติถึง "การบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล" หมายถึง การบันทึกใดๆ การจัดเก็บรวบรวม หรือการจัดกลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล โดยรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา ข้อมูลที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงิน ประวัติการแพทย์ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน และข้อมูลนั้นได้ระบุชื่อ หรือหมายเลขประจำตัว สัญลักษณ์ หรือรหัสบ่งชี้อื่นๆ ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นว่าหมายถึงบุคคลใด เช่น ลายนิ้วมือ หรือแผ่นบันทึกเสียง หรือภาพถ่ายเท่านั้น"¹⁸

การกำหนดขอบเขตของการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนั้นมีทั้งข้อมูลทั่วไป (non-sensitive data) ที่เกี่ยวกับบุคคลโดยทั่วไปย่อมมีการเก็บหรือการใช้ได้ และข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อน (sensitive data) เช่น ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม การนับถือศาสนาหรือลัทธิทางการเมือง ฯลฯ เป็นต้น

สิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้างที่ควรได้รับการคุ้มครอง เนื่องด้วยความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้นายจ้างดำเนินการติดตั้งระบบการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีความทันสมัย เพื่อสังเกตการณ์เกี่ยวกับการทำงานหรือพฤติกรรมของลูกจ้างหรือตรวจสอบการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในสถานประกอบการ เอกชน ส่งผลกระทบต่ออันเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้าง เนื่องจากนายจ้างได้นำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีความทันสมัยมาใช้ในสถานประกอบการเอกชน แต่อย่างไรก็ตามนายจ้างได้กล่าวอ้างเหตุว่าเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจในการตรวจตราความสามารถในการผลิตหรือการทำงาน หรือเพื่อติดตามพฤติกรรมอันมิชอบด้วยกฎหมายของลูกจ้างในสถานประกอบการ หรือเพื่อติดตามตรวจสอบความยินยอมของลูกจ้างอันเกี่ยวกับนโยบายบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการใช้

¹⁸ The Privacy Act 1974 states that "record" means any items, collection, or grouping of information about an individual that is maintained by an agency, including, but not limited to, his education, transactions, medical history, and criminal or employment history and that contains his name, or the identifying number, symbol, or other identifying particular assigned to the individual, such as a finger or voice print or a photograph;"

คอมพิวเตอร์ การใช้อิเล็กทรอนิกส์เมลล์ (e-mail) รวมตลอดถึงการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต (internet) ของบริษัทโดยลูกจ้าง

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่าลูกจ้างในฐานะที่เป็นปัจเจกชนคนหนึ่งที่ทำกรในสถานประกอบการของนายจ้างเพื่อแลกเปลี่ยนกับค่าจ้างนั้น นายจ้างได้กล่าวอ้างว่าตนเป็นเจ้าของสถานประกอบการสามารถดำเนินการใดๆได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการจ้างงาน อาจรวบรวมจากการเก็บประวัติการทำงานของพนักงานลูกจ้างไว้ในฐานข้อมูลขององค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ โดยปกติแล้วจะจัดทำและสามารถเข้าถึงได้โดยฝ่ายบุคคล แต่ในบางครั้งฝ่ายอื่นหรือหน่วยงานอื่นก็อาจจะสามารถเข้าถึงหรือตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวได้หากเกี่ยวข้องกับหน้าที่การงานโดยตรง ทำให้ลูกจ้างถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคลมากขึ้น ดังนั้นลูกจ้างก็ควรได้รับความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล ถึงแม้ว่าจะมีข้อจำกัดอยู่บ้างก็ตาม

3.3 กฎหมายที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้างในสถานประกอบการเอกชนโดยองค์กรระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศ

3.3.1 โดยองค์กรระหว่างประเทศ

สิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิความเป็นส่วนบุคคลเป็นสิ่งที่เป็นสากลได้รับการยอมรับในหลายประเทศมานานแล้วและจะต้องมีการบัญญัติคุ้มครองสิทธิดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งส่วนมากแล้วประเทศต่างๆก็จะนำมาบัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นหลักประกันให้กับประชาชนในฐานะที่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน (fundamental right) ระดับระหว่างประเทศก็จะมี การจัดทำข้อตกลงระหว่างกัน เพื่อเป็นพันธกรณีที่จะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพต่างๆ ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงบรรดาข้อตกลงระหว่างประเทศที่คุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล ดังนี้

(1) องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (The Organization for Economic Cooperation and Development (OECD))¹⁹ ได้ออก Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data 1980 เป็นกรอบในการบัญญัติแนวทางเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในข้อมูลข่าวสารในระดับสากล โดยมีแนวคิดในการดูแลการส่งผ่านข้อมูลระหว่างประเทศและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (personal data) และคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล (privacy) ซึ่งเริ่มต้นจากปัญหาความแตกต่างในการบัญญัติกฎหมายในการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในแต่ละประเทศ วัตถุประสงค์ของ Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data 1980 นี้ ก็เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (The Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) ให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ภาคเอกชนและผู้ประกอบธุรกิจแม้การทำธุรกรรมติดต่อสัมพันธ์ทางการค้า เพื่อเป็นมาตรฐานขั้นต่ำให้ประเทศสมาชิกได้นำไปปฏิบัติภายในแต่ละประเทศ โดยไม่ได้แยกแยะระหว่างหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชน หรือไม่ได้แยกแยะว่าเป็นการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยวิธีอัตโนมัติหรือโดยวิธีการประมวลผลด้วยมือ

ขอบเขตความหมายของข้อมูลส่วนบุคคล (personal data) หมายความว่าถึง ข้อมูลข่าวสารใดเกี่ยวข้องที่สามารถชี้เฉพาะหรือสามารถชี้เฉพาะตัวบุคคลเจ้าของข้อมูลได้ โดยมีหลักการ 8 ประการ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลต้องมีข้อจำกัด (collection limitation) การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลด้วยคอมพิวเตอร์นั้นต้องกระทำด้วยวิธีการที่ถูกต้องชอบด้วยกฎหมายโดยวิธีการที่ยุติธรรมและเหมาะสม อีกทั้งต้องให้ผู้เป็นเจ้าของข้อมูลรับทราบและได้รับความยินยอมในการจัดเก็บข้อมูล
2. หลักคุณภาพของข้อมูล (data quality) ข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดเก็บควรเป็นข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของการนำไปใช้และต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และปรับปรุงให้ตรงความจริงอยู่เสมอ

¹⁹ประเทศสมาชิกของ OECD (The Organization for Economic Co-operation and Development) ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย ประเทศแคนาดา ประเทศเดนมาร์ก ประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมัน ประเทศสวีเดนประเทศลักเซมเบิร์กและประเทศสหรัฐอเมริกา

3. หลักการกำหนดวัตถุประสงค์ (purpose specification) ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการจัดเก็บก่อนที่จะมีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลนั้น และต้องนำข้อมูลที่จัดเก็บไปใช้ตามจุดมุ่งหมาย และถ้ามีการเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบทุกครั้ง
4. หลักการจำกัดการใช้ข้อมูล (use limitation) ข้อมูลส่วนบุคคลไม่ควรเปิดเผยหรือนำไปใช้โดยไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลหรือได้รับสิทธิตามกฎหมาย
5. หลักการรักษาความปลอดภัย (security safeguard) ต้องจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อป้องกันการสูญหาย การเข้าถึง การทำลาย การใช้ การเปลี่ยนแปลงแก้ไขรวมถึงการเปิดเผยข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต
6. หลักการเปิดเผยข้อมูล (openness) ต้องกำหนดวิธีการทั่วไปในการเปิดเผยข้อมูล รูปแบบของการเปิดเผย หลักเกณฑ์ในการขอให้มีการเปิดเผยข้อมูลทั้งในกรณีจะใช้ส่วนบุคคลหรือการใช้ของผู้จัดเก็บ ซึ่งต้องไม่กระทบต่อความเป็นส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูล
7. หลักการมีส่วนร่วมของปัจเจกชน (individual participation) กำหนดให้ปัจเจกชนมีสิทธิที่จะได้รับรู้จากผู้จัดเก็บข้อมูลว่ามีการจัดเก็บข้อมูลของตนหรือไม่ และควรจะต้องมีการติดต่อให้ทราบว่าในช่วงเวลานี้มีข้อมูลอะไรบ้าง โดยกำหนดวิธีการที่เหมาะสมที่ควรรับรู้ได้ และถ้าข้อมูลสามารถแสดงได้ก็ต้องมีเหตุผล นอกจากนี้เมื่อตรวจสอบแล้วสามารถนำหลักฐานมาแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมหรือลบทิ้งได้
8. หลักความรับผิดชอบ (accountability) กำหนดความรับผิดชอบในกรณีมีการละเมิดข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นจากหลักการทั้ง 8 ประการข้างต้น

ซึ่งหลักการทั้ง 8 ประการข้างต้นได้กำหนดหลักการไหลเวียนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบุคคลระหว่างประเทศ โดยกำหนดให้ประเทศสมาชิกรับรองการไหลเวียนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบุคคล รวมถึง การส่งข้อมูลข่าวสารของประเทศสมาชิกอย่างไม่ขาดสายและปลอดภัย และให้ประเทศสมาชิกงดเว้นการจำกัดการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศเว้นแต่ประเทศที่มี

วัตถุประสงค์ที่จะไม่ปฏิบัติตาม Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data 1980 ที่ซึ่งเป็นกรอบในการบัญญัติแนวทางเพื่อให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในระดับสากล หรือเมื่อมีการส่งออกไปของข้อมูลข่าวสารที่อาจถูกจำกัดโดยกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือเมื่อมีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลบางชนิด หรือสำหรับประเทศอื่นที่มีบทบัญญัติในการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารที่ไม่เท่าเทียมกัน

(2) คณะมนตรีแห่งยุโรป (Council of Europe) ได้ออกอนุสัญญายุโรปเพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นมูลฐาน (European Convention For the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms) เป็นความพยายามร่วมกันของประเทศสมาชิกแห่งสภายุโรป (Council of European) ที่ต้องการจะให้สิทธิต่างๆที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนมีผลบังคับใช้ได้จริงและเป็นรูปธรรม จึงได้ร่วมกันจัดทำอนุสัญญาดังกล่าวนี้ โดยมาตรา 8 ได้กำหนดให้ความคุ้มครองและรับรองปัจเจกชนในสิทธิที่จะได้รับความเคารพในชีวิตความเป็นส่วนบุคคล ชีวิตครอบครัว บ้านและการติดต่อสื่อสาร²⁰ ซึ่งสิทธิหนึ่งที่ได้รับการรับรอง คือสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในข้อมูลข่าวสารในการประมวลผลโดยวิธีอัตโนมัติ ซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศฉบับแรกที่มีผลบังคับใช้ด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้กำหนดให้ประเทศภาคีอนุสัญญาบัญญัติกฎหมายภายในที่สอดคล้องกับหลักการที่ระบุไว้ในอนุสัญญา โดยมีหลักการ ดังนี้

1. หลักการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูลต้องดำเนินการโดยถูกต้องและการเปิดเผยต้องทำด้วยเจตนาที่สุจริต
2. การกำหนดระยะเวลาในการใช้ข้อมูล เมื่อสิ้นสุดความจำเป็นในการใช้ข้อมูลต้องยกเลิกการจัดเก็บทันที
3. การจัดเก็บและการประมวลผลต้องทำภายใต้วัตถุประสงค์และทำเท่าที่จำเป็น
4. ความถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร ต้องมีคุณภาพและมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ

²⁰Article 8 of The European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms guarantees the right to private and family life, home and correspondence.

5. การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสาร มาตรการการคุ้มครองข้อมูลข่าวสาร ตามกฎหมาย

นอกจากนี้ อนุสัญญาฉบับนี้ยังมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนฉบับอื่นๆ กล่าวคือ เป็นอนุสัญญาฉบับแรกของโลกที่มีการบัญญัติถึงสิทธิมนุษยชนครอบคลุมเนื้อหาทุกส่วน มีการเพิ่มระดับความคุ้มครองให้แก่ข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อน (sensitive data) มีการจัดกระบวนการฟ้องร้องคดีโดยตั้งศาลสิทธิมนุษยชนและมีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ทำหน้าที่เป็นองค์กรอิสระรับคำร้องกรณีที่มีการละเมิดอนุสัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาลสิทธิมนุษยชนของยุโรปจะเปิดโอกาสให้บุคคลธรรมดาทั่วๆไปสามารถนำเรื่องมาฟ้องต่อศาลได้ว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยรัฐใด²¹ (โดยยื่นคำร้องผ่านคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน) ซึ่งจะต่างกับระบบกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปที่ถือว่ารัฐเท่านั้นเป็นผู้ทรงสิทธิตามกฎหมายระหว่างประเทศ เอกชนไม่สามารถนำคดีขึ้นสู่ศาลระหว่างประเทศได้²²

(3) สหภาพยุโรป European Union ได้ออก EU Directive เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล²³ ในประเภทต่างๆ ในปี ค.ศ. 1995 สหภาพยุโรปได้ออกหลักเกณฑ์ที่สำคัญฉบับหนึ่ง คือ Directive 95/46/EC on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data เพื่อผลักดันให้กฎหมายในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปมีความสอดคล้องกันในการให้หลักประกันที่ดีเพียงพอต่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของพลเมืองของสหภาพยุโรป ซึ่งส่งผลให้ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปได้มีการตรากฎหมายตามแนวทาง Directive ดังกล่าวเพื่อให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดย Directive ได้กำหนดให้มีการบัญญัติกฎหมายคุ้มครองข้อมูลในแต่ละ

²¹H. Steiner and P. Alston, International Human Rights in Context, Law, Politics and Morals, Clarendon Press, 1996, pp.583-589

²²Ibid., pp.583-589.

²³EU Directive Article 1 "to protect the fundamental rights and freedom of natural personal, and in particular the right to privacy with respect to the processing of personal data"

ประเทศ เพื่อคุ้มครองข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชน โดยต้องยึดหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. การรักษาคุณภาพของข้อมูล
2. มาตรฐานของการประมวลผลข้อมูลที่ชอบด้วยกฎหมาย
3. ข้อกำหนดในการประมวลผลข้อมูลชนิดพิเศษ เช่น ข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อน (sensitive data)
4. สิทธิในการได้รับแจ้งข้อมูลจากเจ้าของข้อมูล
5. สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของเจ้าของข้อมูล
6. สิทธิของเจ้าของข้อมูลในการคัดค้านการประมวลผล
7. การรักษาความปลอดภัยในการประมวลผลข้อมูล
8. การส่งผ่านข้อมูลส่วนบุคคลไปยังประเทศที่สาม

ซึ่งหลักเกณฑ์การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลใน EU Directive นั้นมีเนื้อหาที่กว้างขวางกว่าการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลใน OECD Guidelines เช่น ได้มีการเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลชนิดพิเศษ (sensitive data)²⁴ ว่าห้ามมิให้มีการประมวลผลข้อมูลดังกล่าวเว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้น หลักเกณฑ์การเปิดเผยรายละเอียดต่างๆที่เกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูล²⁵ ฯลฯ เป็นต้น

²⁴EU Directive, Article 8

²⁵EU Directive, Article 10-12

3.3.2 การให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้างในสถานประกอบการเอกชนของต่างประเทศ

(1) ประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของประเทศสหรัฐอเมริกามีลักษณะเป็นกฎหมายที่มุ่งให้ความคุ้มครองแต่ละเรื่องไว้เป็นการเฉพาะ (sectoral laws) โดยสภา congress นั้นจะตรารัฐบัญญัติก็ต่อเมื่อมีปัญหาสิทธิส่วนบุคคลของประชาชนถูกละเมิด ดังนั้นการออกกฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของประเทศสหรัฐอเมริกาจึงมีลักษณะตามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มากกว่าที่จะวางหลักเกณฑ์ทั่วไปเพื่อป้องกันปัญหา เช่น ตราพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลใบขับขี่รถยนต์ หรือ The Drivers Privacy Protection Act เนื่องจากนักแสดงหญิงที่ชื่อว่า Rebecca Shaeffer ได้ถูกฆาตกรรมเมื่อปี ค.ศ. 1989 ที่บ้านของเธอเอง โดยคนร้ายสืบหาที่อยู่ของเธอจากใบขับขี่รถยนต์ของเธอจาก The California Department of Motor Vehicles

กรณีที่สภา congress ตราพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บบันทึกข้อมูลการเข้ายืมวีดีโอหรือ The Video Privacy Protection Act เนื่องจากผู้พิพากษาคนหนึ่งซึ่งชื่อว่า Robert Bork ได้ถูกเสนอชื่อให้เป็นผู้ชิงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลสูงของสหรัฐอเมริกา ปรากฏว่ามีผู้ขอและเผยแพร่ข้อมูลการเช่าวีดีโอเทปของผู้พิพากษาท่านนี้ ปรากฏว่ามีรายการวีดีโอเกี่ยวกับหนังโป๊หรือภาพลามกอนาจารอยู่ด้วย ทำให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงความประพฤติของผู้พิพากษาท่านนี้ เป็นเหตุให้ Robert Bork ไม่สามารถได้รับการคัดเลือกเป็นผู้พิพากษาของศาลสูง

และสภาองเกรส congress ได้ตราพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเงินที่เรียกว่า Gramm-Leach-Bliley Financial Modernization Act of 1999 เนื่องจากบริษัทเอกชนที่ชื่อว่า U.S. Bankcorp ได้เปิดเผยเลขบัญชีของลูกค้าแก่บุคคลที่สามโดยปราศจากความยินยอมของลูกค้า ข้อพิพาทดังกล่าวกระตุ้นให้สภาองเกรส congress ตรากฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองข้อมูลทางการเงินของลูกค้าสถาบันการเงิน

เหตุผลของการออกกฎหมายเฉพาะ (sectoral laws) เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาพยายามที่จะมีให้เจ้าหน้าที่ของรัฐลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน ในขณะที่เดียวกัน ประชาชนก็มีสิทธิเสรีภาพที่จะดำเนินธุรกิจแบบทุนนิยม โดยทั่วไปแล้วประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีกฎหมายให้ประชาชนต้องให้ความยินยอมในเรื่องการประมวลผลข้อมูล การจัดทำการตลาดและการขาย

ข้อมูลส่วนบุคคลให้กับบุคคลที่สาม ดังนั้น จึงทำให้บริษัทที่มีขนาดใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา อย่าง Catalina Marketing Corporation, Aristotle Industries และ Winland Services เป็นต้น ได้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการจัดเก็บและขายข้อมูลส่วนบุคคลของคนอเมริกัน

พระราชบัญญัติสิทธิส่วนบุคคลในการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ The Electronic Communications Privacy Act of 1986 (ECPA) เป็นกฎหมายกลางระดับสหพันธรัฐที่กำหนดหลักเกณฑ์ที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดห้ามบุคคลที่ไม่มีอำนาจแทรกแซงหรือควบคุมการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ในเวลาที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูลคอมพิวเตอร์ในทันทีที่ป้อนข้อมูลเข้าไป (real time) โดยกำหนดความหมายของการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ในมาตรา 3²⁶ ว่าการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ หมายความว่า รวมถึง การถ่ายทอดหรือส่งต่อสัญญาณ เครื่องหมาย ตัวหนังสือ รูปภาพ เสียง ข้อมูลหรือความคิดที่ถ่ายทอดทั้งหมดหรือบางส่วนทางโทรศัพท์ การติดต่อที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงให้เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ระบบการถ่ายทอดอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการถ่ายทอดที่สามารถมองเห็นด้วยสายตา และให้ความหมายรวมถึงอีเมลล์และการใช้อินเทอร์เน็ต (internet) ด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติสิทธิส่วนบุคคลในการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ The Electronic Communications Privacy Act of 1986 (ECPA) ฉบับดังกล่าว มีข้อยกเว้น 3 ประการ

1. การแทรกแซงหรือควบคุมนั้น สามารถกระทำได้หากได้รับความยินยอมหรือได้รับอนุญาต (consent)

²⁶ Title 3 defines an "electronic communication" as:

any transfer of signs, signals, writing, images, sounds, data or intelligence of any nature transmitted in whole or in part by a wire, radio, electromagnetic, photo-electronic or photo-optical system that affects interstate... commerce, but does not include...any wire...communication..."

2. การแทรกแซงหรือควบคุม สามารถกระทำได้ หากเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจ (ordinary of business)
3. ผู้ให้บริการ (service provider) สามารถบันทึกเสียงหรือข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้ระบบ (subscriber) ได้ถึงแม้จะไม่ได้รับอนุญาตก็ตาม

พระราชบัญญัติสิทธิส่วนบุคคลในการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ The Electronic Communications Privacy Act of 1986 (ECPA) มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรฐานในการแทรกแซงทางอีเมล การแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มข้อมูลที่ถูกรับเก็บ โดยมีแนวทางและข้อสรุปที่กล่าวถึงถึงความแตกต่างระหว่างการแทรกแซงทางอีเมลและการแก้ไขข้อมูลจากเพิ่มข้อมูลว่า การแทรกแซงทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ห้ามไว้ นั้น ห้ามมีการแทรกแซงการติดต่อสื่อสารในระหว่างที่ข้อมูลนั้นอยู่ในขั้นตอนกระบวนการรับหรือส่งเท่านั้น (ไม่ใช่ข้อมูลที่ถูกรับไว้ในระบบ) ทำให้การเข้าถึงหรือการแทรกแซงการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับข้อมูลจากอีเมลหรือจากอุปกรณ์ที่เก็บไว้ใน server นั้นสามารถกระทำได้ ทั้งนี้พระราชบัญญัติสิทธิส่วนบุคคลในการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ The Electronic Communications Privacy Act of 1986 (ECPA) นี้มีบทกำหนดโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญา

พระราชบัญญัติคนพิการผู้ทุพพลภาพ (The Americans with Disabilities Act หรือ ADA) มีจุดประสงค์เพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติจากนายจ้างผู้ควบคุมดูแลข้อมูลทางการแพทย์ กล่าวคือ กำหนดว่าห้ามนายจ้างเลือกปฏิบัติ หากลูกจ้างที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อย่างไรก็ตาม กฎหมายฉบับนี้อ่อนุญาตให้นายจ้างตรวจร่างกายของผู้สมัครงานเพื่อประเมินความสามารถในการทำงานของผู้สมัคร โดยกฎหมายกำหนดให้นายจ้างสามารถตรวจร่างกายและขอข้อมูลทางการแพทย์จากผู้สมัครได้ก็ต่อเมื่อนายจ้างได้มีการเสนอรับผู้สมัครเข้าทำงานแล้วเท่านั้น ทั้งนี้นายจ้างสามารถยกเลิกคำเสนอรับเข้าทำงานของผู้สมัครได้ หากนายจ้างพิจารณาจากข้อมูลของผู้สมัครพบว่า ผู้สมัครไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ซึ่งถือว่าเป็นสาระสำคัญของงานนั้นได้อย่างเต็มที่ (ไม่ว่าจะมีการเตรียมความพร้อมที่เหมาะสมแล้วหรือไม่ก็ตาม)

ในขณะเดียวกันอนุญาตให้นายจ้างตรวจร่างกายลูกจ้างปัจจุบันได้ ด้วยเหตุผลความจำเป็นทางธุรกิจ

ข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจร่างกายจะถูกเก็บแยกแถมเพิ่มข้อมูลและเก็บเป็นความลับ และผลการตรวจร่างกายจะถูกนำไปใช้ได้ก็ต่อเมื่ออยู่ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้เท่านั้น บริษัทประกันและผู้บริหารด้านสุขภาพได้รับการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติคนพิการผู้ทุพพลภาพ (The Americans with Disabilities Act หรือ ADA)

(2) ประเทศอังกฤษ

การให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้างในสถานประกอบการเอกชนเป็นการกลไกกำกับดูแลตนเอง (self-regulations) กล่าวคือ การที่ผู้ประกอบการภาคธุรกิจกำหนดประมวลจริยธรรมของตนเองขึ้นและดูแลให้มีการปฏิบัติตาม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายด้านการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล (privacy policy) เพื่อให้ทราบถึงนโยบายด้านการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลขององค์กรหรือหน่วยงานนั้นๆ โดยให้เอกชนดูแลควบคุมกันเองแล้วเจ้าหน้าที่ของรัฐจะควบคุมอีกชั้นหนึ่งซึ่งการดำเนินการในรูปแบบนี้ โดยกฎหมายฉบับนี้ให้ความคุ้มครองเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลธรรมดาเท่านั้น (living individual) และข้อมูลที่กฎหมายคุ้มครองนั้นจะต้องมีลักษณะบ่งชี้เฉพาะของบุคคล โดยลักษณะบ่งชี้เฉพาะจะมาจากตัวเนื้อหาของข้อมูลนั้นเองหรือจากข้อมูลอื่นๆที่อยู่ในความครอบครองของผู้ใช้ข้อมูล และข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายนี้ยังหมายความรวมถึงการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นใดๆเกี่ยวกับความเป็นส่วนบุคคลด้วย แต่ต้องไม่ใช่การแสดงออกซึ่งความคิดเห็นของผู้ใช้ข้อมูล

ดังนั้นกฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของประเทศอังกฤษนิยมให้เอกชนออก Self-Regulations กล่าวคือ กฎหมายเปิดโอกาสให้เอกชนสามารถออกกฎเกณฑ์เพื่อใช้ควบคุมภายในองค์กร โดยมีบุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับเลือกหรือได้รับการแต่งตั้งจากคนในองค์กรเป็นผู้ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ ในบริบทความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างนั้น ทางคณะกรรมการธิการ (The Information Commissioner) ได้ออกแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางการจ้าง The Employment Practices Data Protection Code เพื่อเป็นแนวทางในการให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้าง แต่ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ คือ ประมวลจริยธรรมให้ความคุ้มครองเพียงพอหรือไม่และการนำไปใช้มีประสิทธิผลเพียงพอหรือไม่

แต่ทั้งนี้ ประเทศอังกฤษก็ยังมีกฎหมายกลางที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลเป็นการทั่วไป คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The Data Protection Act 1988) เป็นต้น

The Telecommunications (Lawful Business Practice) (Interception of Communications) Regulations 2000 เป็นกฎหมายที่กำหนดให้องค์กร หน่วยงานหรือบุคคลที่มีอำนาจเท่านั้นที่สามารถควบคุมตรวจตราโดยการแทรกแซงในการติดต่อสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ แฟกซ์หรืออีเมลในระบบคอมพิวเตอร์ของเอกชนได้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากคู่สนทนาไม่ว่าจะโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยาย แต่ทั้งนี้ก็มีข้อยกเว้นที่สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องรับความยินยอม เช่น เพื่อป้องกันการทำความผิดทางอาญา หรือเพื่อใช้ในการสืบสวนหรือใช้เป็นพยานหลักฐานในการใช้ระบบการติดต่อสื่อสารโทรคมนาคมโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือเพื่อรักษาความปลอดภัยของระบบ เป็นต้น

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือ The Data Protection Act 1998 เป็นกฎหมายหลักที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลโดยครอบคลุมทั้งการกระทำของหน่วยงานของรัฐองค์กรของรัฐหรือหน่วยงานภาคเอกชน โดยกำหนดข้อจำกัดการเข้าถึง การใช้ การได้มา การเปิดเผย การบันทึกและการรักษาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งขอบเขตการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มีดังนี้

1. กำหนดไม่ให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานหรือตัวแทนของบุคคลดังกล่าวเปิดเผยข้อมูลอันเกี่ยวกับบุคคลอื่นโดยปราศจากอำนาจ ถ้าบุคคลใดจงใจที่จะไม่ปฏิบัติตาม ถือว่ามีความผิด
2. กำหนดสิทธิของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลนั้น เช่น สิทธิที่จะได้ทราบว่าคุณระบุอยู่ในข้อมูลนั้นหรือไม่ ถ้าระบุไว้ มีการระบุไว้อย่างไร สิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลของตน สิทธิที่จะแก้ไขหรือลบข้อมูล สิทธิที่จะอนุญาตให้มีการเปิดเผยข้อมูลหรือไม่ สิทธิที่จะได้รับค่าเสียหาย กรณีได้รับความเสียหายจากข้อมูลส่วนบุคคลนั้น

3. กำหนดหลักการคุ้มครองต่อข้อมูลส่วนบุคคล ดังนี้
 - ข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้เก็บรวบรวมไว้นั้น ต้องได้มาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลต้องเป็นไปอย่างถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมาย
 - ข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บไว้ได้เพียงเท่าที่ระบุไว้ในการจดทะเบียนและด้วยวัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมาย
 - ไม่ใช่ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเกินกว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนด
 - ข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องได้รับการจัดทำให้ถูกต้อง ทันสมัยเท่าที่จำเป็น
 - ข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดเก็บไว้นั้น ต้องไม่นานเกินกว่าวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บ

4. สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
 - สิทธิที่จะได้รับการบอกกล่าวจากผู้เก็บรวบรวมหรือผู้ครอบครองข้อมูลว่ามี การเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของตนหรือไม่
 - สิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตน ซึ่งการบอกกล่าวและการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องเป็นไปในระยะเวลาอันสมควร โดยไม่ชักช้าหรือเสียค่าใช้จ่ายเกินควร
 - สิทธิที่จะแก้ไขหรือลบข้อมูลส่วนบุคคลตามสมควร
 - ข้อมูลส่วนบุคคลที่จัดเก็บไว้โดยบุคคลผู้ถือหรือเก็บข้อมูลหรือโดยผู้ดำเนินการในสำนักงานโดยระบบคอมพิวเตอร์ จะต้องได้รับการจัดการให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยอันเหมาะสมต่อการเข้าถึง การจัดการ การเปิดเผย หรือการทำลายโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้นที่ ทำให้เกิดการสูญหายหรือการทำลายโดยอุบัติเหตุ

แต่บริบทในความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างนั้น พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือ The Data Protection Act 1998 ฉบับนี้ได้ออกแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางการจ้างหรือ The Employment Practice Data Protection Code ที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้างที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจ้างโดยนายจ้างต้องปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติที่แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 : Recruitment and Selection

กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลในกระบวนการสมัครงาน โดยใบสมัครของลูกจ้างต้องกรอกข้อมูลนั้นประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล ส่งผลให้ข้อมูลเหล่านั้นถูกกำหนดภายใต้บทบัญญัติพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือ The Data Protection Act 1998) เมื่อบริษัทรับหรือจะรับสมัครงาน บริษัทควรตระหนักในเรื่องดังต่อไปนี้

- มั่นใจว่าผู้สมัครงานนั้นรู้ว่าตนกรอกข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเพื่ออะไร
- ผู้สมัครงานนั้นควรที่จะได้ทราบว่าข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะถูกเก็บรวบรวมและทางบริษัทต้องการข้อมูลเหล่านั้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด
- ทางบริษัทควรจะใช้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นตามวัตถุประสงค์เท่านั้น
- ถ้าทางบริษัทจะนำข้อมูลเหล่านั้นไปตรวจสอบ ผู้สมัครงานควรจะได้ทราบถึงวัตถุประสงค์นั้นและใช้ระยะเวลาเท่าใดในการตรวจสอบ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 : Employment Records

กำหนดหลักเกณฑ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจ้าง โดยกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น นายจ้างก็ควรที่จะต้องปฏิบัติตาม ดังนี้

- นายจ้างควรตระหนักในเรื่องความสมดุลระหว่างความต้องการในการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลและสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้าง
- ลูกจ้างควรจะได้ทราบว่าข้อมูลของตนอะไรบ้างที่อยู่ในความครอบครองของนายจ้าง และจะถูกนำไปใช้อย่างไร

- ทางบริษัทต้องมีข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์ในการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
- ลูกจ้างสามารถเข้าตรวจสอบข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของนายจ้างได้ตลอดเวลา รวมถึงลูกจ้างสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลของตนให้มีความถูกต้องได้
- ข้อมูลใดของลูกจ้างที่ทางบริษัทไม่มีความต้องการหรือเลิกใช้แล้ว ทางบริษัทควรจะทำลายหรือลบออก
- ทางบริษัทควรเก็บข้อมูลของลูกจ้างนั้นในที่ที่ปลอดภัย โดยการเข้าถึงข้อมูลนั้นต้องใส่รหัสผ่าน หรือหากทางบริษัทมีการเก็บข้อมูลนั้นเป็นแฟ้มเอกสาร ควรจะมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการเข้าถึงข้อมูลนั้นๆ
- ในบางกรณีที่ทางบริษัท ได้รับคำขอจากบุคคลที่สามให้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของลูกจ้าง ทางบริษัทสามารถทำได้ในบางกรณีเท่านั้น เช่น เมื่อกรมสรรพากรต้องการข้อมูลของลูกจ้างเกี่ยวกับค่าจ้าง เงินเดือน เฉพาะข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น ทางบริษัทสามารถให้ข้อมูลเหล่านั้นได้ หรือเมื่อมีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (The Data Protection Act 1998) ให้สามารถเปิดเผยข้อมูลได้ในกรณีอาชญากรรม การดำเนินการทางภาษีหรือการดำเนินการทางกฎหมาย อีกทั้งผู้ที่ได้รับข้อมูลส่วนบุคคลนั้นต้องมีเหตุผลโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะขอข้อมูล
- เพื่อความชอบธรรม ก่อนที่ทางบริษัทจะดำเนินการใดๆเกี่ยวกับข้อมูลของลูกจ้าง ควรจะต้องได้รับความยินยอมก่อน

ส่วนที่ 3 : Monitoring at Work

กำหนดหลักเกณฑ์ในการควบคุมหรือตรวจตรา เช่น การบันทึกข้อมูลทางกล้องวิดีโอวงจรปิด (CCTV) การตรวจสอบข้อมูลทางอีเมลหรือโทรศัพท์ เป็นต้น โดยพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือ The Data Protection Act 1998 กำหนดเงื่อนไขในการควบคุมหรือตรวจตรา

- ทางบริษัทควรมีนโยบายของบริษัทที่แจ้งให้ลูกจ้างทราบถึงควมมีอยู่ของการควบคุมหรือตรวจสอบ
- การควบคุมหรือตรวจสอบต้องเปิดเผย เว้นแต่มีเหตุผลอันสมควร

ส่วนที่ 4 : Information about Workers' Health

กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับข้อมูลในเรื่องสุขภาพหรือข้อมูลทางการแพทย์ของลูกจ้างควรมีมาตรฐานในการเก็บรักษาข้อมูลและตระหนักถึงสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้าง โดยทางบริษัทจะต้องดำเนินการตามเงื่อนไขที่ขบด้วยกฎหมาย เท่าที่จำเป็นและตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันแนวทางปฏิบัติฉบับนี้ครอบคลุมถึงการตรวจหาแอลกอฮอล์หรือสารเสพติดในสถานที่ทำงาน

(3) ประเทศแคนาดา

ด้วยกระแสแรงกดดันหรือได้รับผลกระทบจากกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป European Union (EU) ทำให้ประเทศแคนาดาต้องพัฒนากฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลให้เทียบเท่ากับประเทศสหภาพยุโรป โดยในปี ค.ศ.2000 ได้ออกกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลให้กับหน่วยงานภาคเอกชนโดยตรง คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ The Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) ซึ่งประเทศแคนาดามีรูปแบบที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลโดยการบัญญัติกฎหมายวางหลักการทั่วไป (comprehensive laws) เป็นกฎหมายกลางที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของเอกชน ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Personal Information Protection and Electronic Documents Act) ซึ่งวางกฎระเบียบไว้สำหรับควบคุมบริษัทและองค์กรในภาคเอกชนที่ดำเนินการจัดเก็บ ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

กฎหมายฉบับนี้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการสิทธิส่วนบุคคลของแคนาดา (Privacy Commissioner of Canada) ซึ่งมีหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนและสืบสวนเรื่องร้องเรียนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสิทธิส่วนบุคคล นอกจากนี้ คณะกรรมการสิทธิส่วนบุคคลยังสามารถที่จะเป็นผู้ดำเนินการตั้งเรื่องและดำเนินการสืบสวนได้เองเมื่อมีเหตุอันควรที่จะทำให้เชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดหรือการละเมิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิส่วนบุคคลเกิดขึ้น

ทั้งนี้ กฎหมายได้กำหนดกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม การใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลธรรมดา (the right of privacy of individuals)

กฎหมายแรงงาน Canadian Labor Law เป็นกฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ซึ่งนายจ้างมีข้อตกลงกับสหภาพ (trade union) และลูกจ้างในเรื่องการต่อรอง โดยกำหนดว่านายจ้างต้องให้ข้อมูลที่สหภาพขอจากนายจ้างไม่ว่าจะได้รับความยินยอมจากลูกจ้างหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้เพื่อป้องกันการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลที่สหภาพ (trade union) กระทำการในฐานะตัวแทนลูกจ้างได้

กฎหมายอาญา (Canadian Criminal Code)²⁷ มาตรา 184 กำหนดว่า

“บุคคลใดโดยเจตนาที่จะแทรกแซงการติดต่อสื่อสารของปัจเจกชน โดยวิธีการของแม่เหล็กไฟฟ้า เกี่ยวกับเสียง เครื่องจักรหรือวิธีการอื่นๆ เป็นความผิดอาญาอุกฉกรรจ์ ซึ่งมีความผิดโทษจำคุกไม่เกินห้าปี”

กฎหมายฉบับนี้เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองการแทรกแซงการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ของปัจเจกชนโดยไม่ได้รับความยินยอม เว้นแต่ได้รับความยินยอม หรือได้กำหนดนโยบายบริษัทเกี่ยวกับการควบคุมหรือตรวจตราทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการถูกแทรกแซงทางอีเมลด้วย

การแทรกแซงที่สามารถกระทำได้นั้นเป็นการกระทำขณะที่มีการติดต่อสื่อสาร ดังนั้นการควบคุมหรือตรวจตราอีเมลของลูกจ้าง จึงไม่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ The Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) เป็นกฎหมายกลางที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งเป็นกฎหมายที่วางกฎระเบียบสำหรับควบคุมหน่วยงานหรือองค์กรในภาคเอกชน โดยกำหนดขอบเขตในการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย

²⁷Section 184(1) “Every one who, by means of any electro-magnetic, acoustic, mechanical or other device, willfully intercepts a private communication is guilty of an indictable offence and liable to imprisonment for a term not exceeding five years.”

เพื่อการประกอบกิจการทางธุรกิจหรือที่เกี่ยวกับลูกจ้างขององค์กร เป็นต้น โดยกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม การใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะของการให้ความสำคัญกับการชั่งน้ำหนักระหว่างสิทธิส่วนบุคคลของปัจเจกชน (the right of privacy of individuals) ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของปัจเจกชนคนหนึ่งกับความจำเป็นของหน่วยงานหรือองค์กรภาคเอกชนในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจซึ่งอยู่ในวิสัยที่วิญญูชนเห็นว่าเหมาะสมตามสถานการณ์

ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ The Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการความเป็นส่วนตัวส่วนบุคคล (Office of the Privacy Commissioner of Canada) ขึ้นเพื่อทำหน้าที่คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแก่บุคคลเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคลและความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และการคุ้มครองข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายฉบับนี้ โดยกฎหมายนี้มีอำนาจควบคุมองค์กร (organization) กฎหมายได้กำหนดว่าองค์กรทั้งหลายมีภาระหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นแบบปฏิบัติเพื่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (fair information principles) ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานแห่งชาติแคนาดา (National Standard of Canada) ดังนี้

1. การกำหนดผู้รับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (accountability)
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลก่อนหรือในขณะเดียวกับที่มีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล (identifying purposes)
3. การได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลในการจัดเก็บ นำข้อมูลไปใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล (consent)
4. การกำหนดขอบเขตของการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลโดยจัดเก็บเฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น (limiting collection)
5. การนำไปใช้ การเปิดเผย และการเก็บรักษาข้อมูลไว้เท่าที่จำเป็น ตามที่ระบุไว้ในวัตถุประสงค์หรือตามที่ได้รับคามยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเท่านั้น (limiting, use disclosure and retention)

6. ความถูกต้องและเป็นปัจจุบันของข้อมูลส่วนบุคคล (accuracy)
7. การมีมาตรการรักษาความปลอดภัยและคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เหมาะสม (safeguards)
8. การมีระบบข้อมูลส่วนบุคคลที่โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ (openness)
9. การกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง (individual access)
10. การกำหนดมาตรการอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติตามกฎหมาย (provide recourse)

ดังได้กล่าวมาข้างต้นว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ The Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) ได้กำหนดให้มี "คณะกรรมการการความเป็นส่วนตัว" (Privacy Commissioner) มีทำหน้าที่ควบคุมและบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย จึงได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการความเป็นส่วนตัว ดังนี้

1. รับคำร้องของบุคคล ในกรณีที่ต้องคัดค้านการออกขณฝ่าฝีนบพบัญญัติหรือในกรณีที่มีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลและแจ้งให้องค์การที่ถูกร้องเรียนทำการสอบสวนและพิจารณาคำร้อง ดังกล่าว
2. หากคณะกรรมการพิจารณาแล้วมีความเห็นว่ามีเหตุอันสมควรที่จะต้องดำเนินการสอบสวนเรื่องใดๆที่เห็นว่าเป็นการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล กรรมการสามารถนำเรื่องดังกล่าวขึ้นพิจารณาได้
3. ในการดำเนินการสอบสวน กรรมการมีอำนาจเรียกให้บุคคลใดมาให้คำชี้แจงหรือเรียกให้ส่งพยานหลักฐานใดๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีการร้องเรียนนั้น รับหลักฐานและข้อมูลอื่นใดตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร เข้าไปในสถานที่ขององค์กรใดๆในเวลาที่เหมาะสม และคณะกรรมการมีอำนาจซักถามบุคคลในสถานที่นั้นได้ตามที่เห็นสมควร ตลอดจนสนทนากับบุคคลที่อยู่ในสถานที่นั้นเป็นการลับได้

4. คณะกรรมาธิการต้องทำรายงานผลการพิจารณาและการแก้ไขปัญหา ประกอบด้วย คำวินิจฉัยและคำแนะนำของคณะกรรมาธิการคดีต่างๆ การระงับข้อโต้แย้งที่คู่กรณีสามารถตกลงกันได้ คำร้องที่องค์กรส่งให้แก่คณะกรรมาธิการคำบอกกล่าวที่ได้ดำเนินการไปแล้ว หรือที่จะกระทำตามคำแนะนำที่ระบุไว้ในรายงาน หรือเหตุผลที่ไม่ดำเนินการหรือไม่ดำเนินการและความช่วยเหลือที่ผู้ยื่นคำร้องอาจได้รับตามที่กำหนดในกฎหมาย

ในกรณีที่ลูกจ้างมีความเห็นว่าสิทธิส่วนบุคคลของตนถูกล่วงละเมิด ลูกจ้างควรพยายามดำเนินการเบื้องต้น เพื่อไกล่เกลี่ยหรือแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นภายในองค์กรของตนก่อน หากเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมในการดำเนินการแก้ไขปัญหา หรือได้รับผลอันเป็นที่ไม่น่าพอใจแล้ว ลูกจ้างก็สามารถยื่นเรื่องร้องเรียนไปยังสำนักงานคณะกรรมการความเป็นส่วนบุคคล (office of the privacy commissioner) ซึ่งจะดำเนินการสืบสวนสอบสวนและแจ้งผลการสืบสวนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยออกเป็นจดหมายแจ้งให้กับทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้ ผลของการสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการความเป็นส่วนบุคคลไม่มีผลบังคับทางกฎหมาย เนื่องจากคณะกรรมการความเป็นส่วนบุคคลเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา (ombudsman) ซึ่งไม่มีอำนาจในการออกคำสั่ง (order-making power) บังคับให้หน่วยงานของเอกชนปฏิบัติตาม อย่างไรก็ตามองค์กรต่างๆมักจะปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการความเป็นส่วนบุคคล เนื่องจากเห็นว่าเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแนวทางปฏิบัติด้านความเป็นส่วนบุคคลขององค์กรให้ดีขึ้น ทั้งนี้ หากผู้ร้องเรียนไม่พอใจกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการความเป็นส่วนบุคคลหรือองค์กรไม่ปฏิบัติตามผลการสืบสวนสอบสวน ผู้ร้องก็สามารถนำเรื่องร้องเรียนไปสู่การพิจารณาคดีของศาลกลาง (federal court) เพื่อดำเนินการเรียกร้องค่าเสียหายต่อไปได้

3.4 ลักษณะการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้างในสถานประกอบการเอกชนในต่างประเทศ

3.4.1 การควบคุมตรวจตราลูกจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์

การควบคุมตรวจตราลูกจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นประเด็นที่นานาประเทศต่างให้ความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมการใช้โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์และอีเมลของลูกจ้างในสถานที่ทำงาน เนื่องจากนายจ้างให้เหตุผลว่า นายจ้างต้องการทราบกิจกรรมที่ลูกจ้างได้กระทำในระหว่างเวลาทำงาน เพื่อการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน ในขณะเดียวกัน นายจ้างก็อาจจะกล่าวอ้างว่าการควบคุมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยการติดตั้งเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยในสถานประกอบการเอกชนนั้นเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบการสอบสวนในกรณีที่มีการกล่าวหาหรือในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยในพฤติกรรมของลูกจ้าง แต่การกระทำนั้นจะกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้างได้เช่นกัน

(1) การดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ของลูกจ้าง

ประเทศสหรัฐอเมริกา พระราชบัญญัติสิทธิส่วนบุคคลในการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ The Electronic Communications Privacy Act of 1986 หรือ ECPA) กำหนดให้นายจ้างสามารถควบคุมลูกจ้างในการใช้โทรศัพท์ของนายจ้างในสถานที่ทำงานหากเป็นการใช้ในเรื่องส่วนบุคคล โดยกฎหมายกำหนดให้นายจ้างสามารถกระทำได้ก็ต่อเมื่อ ลูกจ้างได้ใช้โทรศัพท์ของนายจ้างและได้แจ้งหรือประกาศให้ลูกจ้างทราบเป็นลายลักษณ์อักษรว่านายจ้างสามารถที่จะดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ได้และการดักฟังโทรศัพท์นั้นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการทางธุรกิจ ซึ่งสามารถดักฟังโทรศัพท์ได้เฉพาะแต่ในเรื่องที่เกี่ยวกับการงานเท่านั้น ทั้งนี้ หากนายจ้างทราบแล้วว่าเรื่องที่ลูกจ้างสนทนานั้นเป็นเรื่องส่วนบุคคล นายจ้างต้องหยุดการดักฟังทางโทรศัพท์ทันที

หากนายจ้างมีนโยบายบริษัทกำหนดว่าห้ามลูกจ้างใช้โทรศัพท์ของนายจ้างในเรื่องส่วนบุคคล นายจ้างก็สามารถที่จะดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ของลูกจ้างแม้ว่าจะเป็นเรื่องส่วนบุคคลก็ตาม

คดี Briggs v. American Air Filter นายจ้างดักฟังและบันทึกการสนทนาทางโทรศัพท์ระหว่างลูกจ้างกับบุคคลภายนอก โดยที่นายจ้างมิได้มีการแจ้งล่วงหน้า ซึ่งการสนทนานั้น ลูกจ้างได้ใช้โทรศัพท์ที่นายจ้างได้จัดเตรียมไว้ให้ ศาลได้ตัดสินว่านายจ้างสามารถที่จะกระทำได้ เนื่องจากเหตุผลทางธุรกิจและเพื่อรักษาผลประโยชน์ของนายจ้าง นายจ้างไม่ได้ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้างภายใต้หลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติสิทธิส่วนบุคคลในการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ The Electronic Communications Privacy Act of 1986 หรือ ECPA)

คดี Watkins v. L.M.Berry & Co. นายจ้างสามารถดักฟังโทรศัพท์ในเรื่องส่วนบุคคลของลูกจ้างได้ภายใต้ข้อยกเว้นในเรื่องการดำเนินธุรกิจ เมื่อนายจ้างได้ดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ของลูกจ้างและทราบว่าสนทนานั้นเป็นเรื่องส่วนบุคคล นายจ้างต้องหยุดการดักฟังทันที

คดี Deal v. Spears นายจ้างกำหนดเป็นข้อกำหนดของบริษัทว่า การใช้โทรศัพท์ในสถานที่ทำงานไม่ว่ากรณีใดๆก็สามารถถูกดักฟังได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับงานหรือเรื่องส่วนบุคคลก็ตาม หากนายจ้างดักฟังการสนทนาของลูกจ้างและได้บันทึกการสนทนาของลูกจ้างไว้ด้วย นายจ้างก็สามารถกระทำภายใต้พระราชบัญญัติสิทธิส่วนบุคคลในการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ The Electronic Communications Privacy Act of 1986 หรือ ECPA) และไม่เป็น การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้าง

คดี Fischer v. Mt.Olive Lutheran Church นายจ้างไม่มีนโยบายบริษัทที่กำหนดเกี่ยวกับการแทรกแซงการติดต่อสื่อสารของลูกจ้าง การที่นายจ้างได้ดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ของลูกจ้างในเรื่องการรักหรือชอบเพศเดียวกัน (อันถือว่าเป็นเรื่องส่วนบุคคล) และต่อมานายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างภายหลังการดักฟังโทรศัพท์ นายจ้างมีความผิดตามพระราชบัญญัติสิทธิส่วนบุคคลในการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ The Electronic Communications Privacy Act of 1986 หรือ ECPA) เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวกำหนดว่าหากเป็นเรื่องส่วนบุคคล นายจ้างต้องหยุดการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ทันที

ประเทศแคนาดา มีคดี R v. Duarte ที่ศาลสูงของประเทศแคนาดาได้ตัดสินว่าการแทรกแซงการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เป็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของปัจเจกชน กฎหมายที่ใช้ในการให้ความคุ้มครองจากการถูกดักฟังโทรศัพท์ของลูกจ้างคือ กฎหมายอาญา (Canadian Criminal Code) มาตรา 184 ที่กำหนดไว้

(2) การใช้กล้องโทรทัศน์วงจรปิดในสถานที่ทำงาน (CCTV)

ในปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตั้งและ/หรือการใช้กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) เป็นที่นิยมมาก โดยวัตถุประสงค์เพื่อการดูแลรักษาความปลอดภัยในสถานประกอบการ แต่ในขณะเดียวกันลูกจ้างก็ต้องการความเป็นส่วนบุคคลในสถานประกอบการเช่นเดียวกัน ดังนั้น การติดตั้งและ/หรือการใช้กล้องโทรทัศน์วงจรปิดในสถานประกอบการเอกชนควรมีขอบเขตแค่ไหน เพียงไร โดยจะศึกษาวิจัยจากกรณีดังต่อไปนี้ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ ดังนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกา ในบริเวณสถานที่ทำงาน โต๊ะทำงาน ที่เก็บของและของใช้ส่วนบุคคล เช่น กระเป๋าเงิน เป็นต้น รวมถึงการสอดส่องในพฤติกรรมของลูกจ้างในสถานที่ทำงาน ถึงแม้ว่านายจ้างจะกำหนดนโยบายบริษัทให้นายจ้างสามารถทำการสอดส่องหรือตรวจตราลูกจ้างโดยโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ได้ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่านายจ้างสามารถที่จะดำเนินการได้โดยเสรี ทั้งนี้ พระราชบัญญัติสิทธิส่วนบุคคลในการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ The Electronic Communications Privacy Act of 1986 (ECPA) กำหนดให้นายจ้างสามารถกระทำได้อีกต่อเมื่อมีเหตุผลอันสมควร ดังนั้น ในการติดกล้องวงจรปิดเพื่อสอดส่องหรือควบคุมพฤติกรรมของลูกจ้างในสถานประกอบการเอกชนนั้น นายจ้างต้องกำหนดพื้นที่ที่แน่นอนและต้องแจ้งแก่ลูกจ้างให้ทราบว่าพื้นที่ดังกล่าวจะมีการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อสอดส่องหรือควบคุมพฤติกรรมของลูกจ้าง

แต่ทั้งนี้ พื้นที่บางบริเวณในสถานประกอบการเอกชนที่ลูกจ้างคาดหวังว่าจะได้รับความคุ้มครองในสิทธิส่วนบุคคล เช่น ห้องน้ำหรือห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า ฯลฯ เป็นต้น ไม่ว่ากรณีใดๆ นายจ้างไม่สามารถติดกล้องโทรทัศน์วงจรปิดได้

คดี Soroka v. Dayton Hudson Corp. โจทก์เป็นลูกจ้าง โดยในสมัยที่ยังเป็นนักเรียนได้ใช้เวลานอกเวลาเรียนไปทำงานที่ Target Store ต่อมาทางบริษัทมีนโยบายที่จะรักษาความปลอดภัยและป้องกันการขโมยโดยลูกจ้าง จึงพยายามที่จะตรวจตราและควบคุมการใช้ชีวิตและกิจกรรมของลูกจ้างภายในเวลางานของลูกจ้างทุกคนโดยการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) การที่นายจ้างกำหนดเป็นนโยบายบริษัทแสดงให้เห็นว่าเป็นการแจ้งให้ลูกจ้างทราบ

คดี Frank Etienne and Brad Fair v. Sheraton Corporation นายจ้างได้ติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในห้องเปลี่ยนชุดเครื่องแต่งกาย เมื่อลูกจ้างทราบและได้ทำการโต้แย้ง ก็ถูก

ไล่ออก ในตอนแรกนายจ้างได้ปฏิเสธในการติดตั้งกล่องโทรศัพท์วงจรมืด ต่อมานายจ้างได้ยอมรับว่ามีการติดตั้งกล่องโทรศัพท์วงจรมืดและให้เหตุผลว่าเพื่อความจำเป็นในการตรวจหาแอลกอฮอล์หรือสารเสพติด ถึงแม้ว่าจะไม่มีพยานหลักฐานก็ตาม ศาลมีคำตัดสินว่า นายจ้างไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสิทธิส่วนบุคคลในการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ The Electronic Communications Privacy Act of 1986 หรือ ECPA)

ประเทศแคนาดา Case #114 ระหว่าง Erwin Eastmond v. Canadian Pacific กล่าวคือบริษัท Canadian Pacific ได้ติดตั้งกล่องโทรศัพท์วงจรมืดในสถานที่ทำงาน ซึ่งได้มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของพนักงานในสถานที่ทำงานต่อคณะกรรมการการว่าไม่เป็นไปตามมาตรา 5(3) ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Personal Information Protection and Electronic Documents Act หรือ PIPEDA) ระบุว่าหน่วยงานอาจจัดเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานได้เฉพาะในกรณีที่เหมาะสมในสถานการณ์นั้นๆ คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าการใช้กล่องวงจรมืดสามารถกระทำได้โดยไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากพนักงานในสถานที่ทำงานเฉพาะในกรณีที่เป็นไปเพื่อรักษาความปลอดภัย แต่ไม่ใช่เพื่อเป็นการควบคุมหรือติดตามการปฏิบัติงานของพนักงานลูกจ้าง โดยที่คณะกรรมการได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาสำหรับนายจ้างว่า การใช้กล่องโทรศัพท์วงจรมืดเพื่อมิให้ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลไว้ 4 ประการ (four-part test) คือ

1. การกระทำนั้นต้องแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือความต้องการนั้นๆ
2. ต้องมีประสิทธิผลในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือความต้องการนั้นๆ
3. การสูญเสียสิทธิส่วนบุคคลจากการดำเนินการดังกล่าวนั้นต้องมีความสมเหตุสมผลกับประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น
4. ต้องพิจารณาถึงมาตรการอื่นที่มีผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลน้อยกว่า แต่สามารถที่จะบรรลุวัตถุประสงค์หรือความต้องการนั้นได้

ทางบริษัทพิสูจน์ว่า ก่อนที่จะมีการติดตั้งกล่องวงจรปิด ได้จ้างบริษัทรักษาความปลอดภัยและติดตั้งรั้ว แต่ปัญหาการโจรกรรมก็ไม่หมดไป ทำให้บริษัทมีความจำเป็นต้องติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ภายหลังที่มีการติดตั้งกล่องวงจรปิดแล้วการโจรกรรมลดน้อยลง และพิสูจน์เพิ่มเติมว่าเทปบันทึกจากกล้องวงจรปิดจะนำมาใช้ก็ต่อเมื่อมีเหตุการณ์อันมิชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น

(3) การเข้าดูการใช้อินเทอร์เน็ต (internet) และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของลูกจ้าง (electronic mail)

ประเทศสหรัฐอเมริกา นายจ้างมีเว็บไซต์ของตัวเองแล้ว ทางบริษัทก็มักจะมี e-mail account ของบริษัทให้แก่ลูกจ้างเพื่อใช้ในการติดต่อทางธุรกิจ และก็มักจะทำนาย username กับ password ให้แก่ลูกจ้างด้วย ดังนั้นเมื่อนายจ้างหรือผู้บังคับบัญชา รู้ username กับ password ของลูกจ้างแล้วมาเปิดดู e-mail ของลูกจ้างจาก e-mail address ของหน่วยงานได้รวมทั้งสามารถที่จะตรวจดูเพิ่มข้อมูลในฮาร์ดดิสก์คอมพิวเตอร์ของลูกจ้างได้ด้วยเช่นกัน โดยที่ลูกจ้างไม่สามารถโต้แย้งในเรื่องสิทธิส่วนบุคคล แต่หากเป็น e-mail account อื่นที่นายจ้างไม่ได้จัดเตรียมไว้ให้แก่ลูกจ้าง นายจ้างสามารถควบคุมลูกจ้างโดยแทรกแซงได้ก็ต่อเมื่อนายจ้างได้กำหนดนโยบายบริษัทและได้แจ้งให้ลูกจ้างทราบ อีกทั้งหากไม่มีการกำหนดเป็นนโยบายบริษัท และอีเมลที่มีการติดต่อสื่อสารนั้น หากมีข้อความที่แสดงให้เห็นว่าเป็นเรื่องส่วนบุคคล (privacy) นายจ้างก็ไม่สามารถที่จะแทรกแซงได้

คดี Bourke v. Nissan Motor Co.,Ltd. ลูกจ้างสองคนถูกไล่ออกภายหลังจากที่นายจ้างได้อ่านข้อความในอีเมลของลูกจ้าง ศาลได้วางหลักว่า เมื่อนายจ้างเป็นเจ้าของระบบอีเมล ดังนั้นนายจ้างสามารถที่จะอ่านข้อความในอีเมลของลูกจ้างได้

คดี Thomasson v. Bank of American นายจ้างได้อ่านข้อความในอีเมลของลูกจ้าง และทราบว่าลูกจ้างชอบเพศเดียวกัน ต่อมานายจ้างได้เปิดเผยข้อความในอีเมลนั้น นายจ้างละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

คดี Smyth v. Pillsbury Company นายจ้างได้แทรกแซงการติดต่อสื่อสารทางอีเมลของลูกจ้าง

คดี AT&T ลูกจ้างถูกเลิกจ้างเนื่องจากลูกจ้างได้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของนายจ้างส่งข้อความอีเมลบอกรักแฟนสาว ลูกจ้างกล่าวอ้างว่าการกระทำของนายจ้างไม่ได้รับความยินยอม ซึ่งเป็นสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้าง

คดี Noel Shipman and Wilfred Hearn v. Epsom America เนื่องด้วยทางบริษัทได้แทรกแซงการติดต่อสื่อสารทางอีเมลของลูกจ้าง โดยเมื่อวันที่ 1 มกราคม 1991 ลูกจ้างได้มาทำงานในตอนเช้า พบว่าหัวหน้าของเขา Alana Shoars ได้พิมพ์อีเมลส่วนบุคคลของตนและเพื่อนร่วมงานออกมาอ่าน ซึ่งตนเห็นว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของตนและเพื่อนร่วมงาน

ประเทศอังกฤษ Brearley v. Timber Tailors โดยที่ Mr.Helen Brearley ถูกไล่ออกจากงานหลังจากที่ได้ส่งอีเมลส่วนบุคคลไปให้เพื่อนสาว ศาลได้กล่าวว่าเป็นการเลิกจ้างที่ไม่เป็นธรรม เหตุเพราะว่านายจ้างไม่ได้รับความยินยอมจากลูกจ้าง อีกทั้งนายจ้างมิได้แจ้งให้ลูกจ้างทราบถึงการเข้าตรวจสอบการใช้อีเมล แสดงให้เห็นได้ว่าศาลได้ให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้อีเมลล์และอินเทอร์เน็ตเป็นอย่างมาก

ประเทศแคนาดา Metcalf v. British Columbia (Grievance) ลูกจ้างได้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของนายจ้างส่งอีเมลล์ที่วิจารณ์นายจ้างไปถึงเพื่อนร่วมงาน ต่อมาลูกจ้างถูกไล่ออกเนื่องจากนายจ้างได้ทราบถึงข้อความในอีเมลล์นั้น แสดงให้เห็นว่านายจ้างได้แทรกแซงการติดต่อสื่อสารทางอีเมลล์ของลูกจ้าง อันเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

3.4.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของลูกจ้าง

ในปัจจุบันปัญหาระหว่างนายจ้างและลูกจ้างด้านความเป็นส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลเป็นเรื่องพบอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากสิทธิในการรับรู้ของนายจ้างไม่สอดคล้องกับสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้าง ตลอดจนข้อมูลทางด้านการแพทย์บางอย่างเปิดเผยออกไปแล้วอาจก่อให้เกิดความอับอาย ความเสียหาย ตลอดจนกระทบกระเทือนต่อสิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้างได้ ดังนั้น การจัดเก็บ การใช้ หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลด้านการแพทย์ควรจำกัดขอบเขตให้แคบที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อมิให้กระทบต่อความเป็นส่วนบุคคลของลูกจ้าง เช่น กรณีนายจ้างต้องการข้อมูลเกี่ยวกับอาการและการวินิจฉัยทางการแพทย์ของลูกจ้างเพื่อนำมาใช้ประกอบการประเมินสถานการณ์จ้างงานหรือการให้กลับเข้าทำงานหลังจากการลาป่วย ซึ่งในกรณีดังกล่าว นายจ้างมีสิทธิที่จะทราบว่าลูกจ้างของตนมีสภาพสมบูรณ์และพร้อมที่จะกลับมาทำงานตามหน้าที่

ได้หรือไม่เท่านั้น โดยแพทย์ผู้วินิจฉัยจะทำหนังสือแจ้งนายจ้างว่าลูกจ้างมีความเหมาะสมที่จะกลับเข้าทำงานได้หรือไม่ ทั้งนี้ นายจ้างไม่มีสิทธิที่จะทราบถึงอาการเจ็บป่วยและการรักษาที่เกิดขึ้นกับลูกจ้างของตน

(1) การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของลูกจ้าง

ประเทศสหรัฐอเมริกา ยังไม่มีการเรียกร้องสิทธิส่วนบุคคลในเรื่องข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเด่นชัด เนื่องจากในประเทศสหรัฐอเมริกายังไม่มีบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองในเรื่องข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการเฉพาะแต่ประการใด

หากเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการแพทย์ของลูกจ้าง ก็อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติคนพิการผู้ทุพพลภาพ (The Americans with Disabilities Act หรือ ADA) เพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติจากบุคคลผู้ซึ่งควบคุมดูแลในข้อมูลทางการแพทย์ กล่าวคือ ห้ามนายจ้างเลือกปฏิบัติ โดยพระราชบัญญัติคนพิการผู้ทุพพลภาพ (The Americans with Disabilities Act หรือ ADA) นี้ กำหนดให้นายจ้างสามารถตรวจร่างกายและขอข้อมูลทางการแพทย์จากผู้สมัครได้ก็ต่อเมื่อนายจ้างได้มีการเสนอรับผู้สมัครเข้าทำงานแล้วเท่านั้น ทั้งนี้ นายจ้างสามารถยกเลิกค่าเสนอรับเข้าทำงานของผู้สมัครได้ หากนายจ้างพิจารณาจากข้อมูลของผู้สมัครพบว่า ผู้สมัครไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ซึ่งถือว่าเป็นสาระสำคัญของงานนั้นได้อย่างเต็มที่ ในขณะที่เดียวกันอนุญาตให้นายจ้างตรวจร่างกายลูกจ้างปัจจุบันได้ ด้วยเหตุผลความจำเป็นทางธุรกิจและกำหนดว่าข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจร่างกายจะต้องเก็บแยกแถมข้อมูลและเป็นความลับ

คดี Soroka v. Dayton Hudson Corp. ศาลได้พิจารณาในคดีนี้ว่า นายจ้างสามารถเก็บข้อมูลเกี่ยวกับลูกจ้างได้ เช่น ข้อมูลทั่วไปที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ข้อมูลสุขภาพของลูกจ้างเพื่อการวางแผนในการทำประกันสังคมหรือเพื่อรักษาพยาบาล แต่กฎหมายห้ามนายจ้างเปิดเผยข้อมูลสุขภาพของลูกจ้างเว้นแต่เป็นการเปิดเผยภายใต้กฎหมาย หรือเพื่อการดำเนินคดี หรือเพื่อความจำเป็นอันเป็นประโยชน์แก่ลูกจ้าง แต่อย่างไรก็ตาม การเก็บข้อมูลส่วนบุคคลย่อมไม่ทำให้สิทธิส่วนบุคคลของลูกจ้างหมดไปแม้ว่านายจ้างจะอ้างเหตุผลว่าเพื่อประโยชน์ทางการค้าก็ตาม

ประเทศอังกฤษ มีคดี *Dalgleish v. Lothian and Borders Police Board* (1991) คดีนี้ นายจ้างได้มีข้อตกลงร่วมกับลูกจ้างว่าข้อมูลส่วนบุคคลของลูกจ้างซึ่งนายจ้างได้สอบถามและจัดทำทะเบียนประวัติของลูกจ้างแต่ละคน เช่น อายุ ระยะเวลาการทำงาน ประวัติเกี่ยวกับสุขภาพ ความเจ็บป่วย รายได้ประจำ รายได้พิเศษ ฯลฯ เป็นต้น นายจ้างสามารถที่จะนำมาใช้ได้เฉพาะในการจ้างงานเท่านั้น นายจ้างไม่สามารถนำไปใช้ในอภิปurposeประสงค์การจ้างได้ ดังนั้น เมื่อมีหน่วยงานอื่นไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนมาขอประวัติของลูกจ้างจากนายจ้าง ศาลประเทศอังกฤษได้ตัดสินว่า นายจ้างไม่อาจจะเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของลูกจ้างได้ ไม่ว่าข้อมูลนั้นจะเก็บในระบบธรรมดาหรือเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ก็ตาม

ประเทศแคนาดา มีการร้องเรียนผ่านคณะกรรมการการความเป็นส่วนบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของลูกจ้างในหน่วยงานภาคเอกชนที่ถูกล่วงละเมิด เช่น เรื่องร้องเรียนที่ 232 การที่พนักงานของโรงงานหนึ่งได้ร้องเรียนไปยังสำนักงานคณะกรรมการการความเป็นส่วนบุคคลว่า ทางโรงงานได้เรียกขอข้อมูลส่วนบุคคลของคู่สมรสของตนเพื่อวัตถุประสงค์ในการทำบัตรเข้าออกของลูกจ้างและเพื่อรักษาความปลอดภัยของการดำเนินการของโรงงานโดยมีต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสของพนักงาน คณะกรรมการการความเป็นส่วนบุคคลพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า การดำเนินงานดังกล่าวไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (*Personal Information Protection and Electronic Documents Act* หรือ *PIPEDA*) มาตรา 5(3) และหลักการข้อมูลข่าวสารที่ดี (*fair information principles*) ข้อ 4.3 ที่กำหนดให้การจัดเก็บ การใช้ หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น เจ้าของข้อมูลต้องรับทราบและยินยอมก่อน ยกเว้นในกรณีที่ไม่เหมาะสม โดยทางคณะกรรมการให้เหตุผลว่า การดำเนินการตรวจสอบข้อมูลของคู่สมรสเป็นเรื่องที่เหมาะสม เนื่องจากการรักษาความปลอดภัยนั้นต้องพิจารณาข้อมูลหลายด้านประกอบกัน แม้ว่าข้อมูลนั้นจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายหรือรายได้ จึงมีความสมเหตุสมผลและชอบด้วยกฎหมายของชีวิตคู่ร่วมกัน ทำให้การขอข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายหรือรายได้ของคู่สมรสเพื่อป้องกันความเสี่ยงหรือป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับการดำเนินการของโรงงาน ได้

นอกเหนือจากการจัดเก็บและการตรวจสอบประวัติตลอดจนข้อมูลต่างๆของลูกจ้างแล้ว องค์กรหรือหน่วยงานอาจดำเนินการทดสอบอื่นๆเพื่อประกอบการพิจารณาความเหมาะสมในการจ้างงาน เช่น การทดสอบบุคลิกภาพ การทำแบบทดสอบทัศนคติ การตรวจหาแอลกอฮอล์หรือสารเสพติด การตรวจหาเชื้อ HIV ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งการทดสอบที่กล่าวมาข้างต้น ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม ความสมเหตุสมผล ตลอดจนความน่าเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ กล่าวคือ

องค์กรต้องมีเหตุอันควรตามกฎหมายที่จะกระทำการทดสอบใดๆ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาถึงความสมดุลระหว่างสุขภาพ ความปลอดภัยและความเป็นส่วนบุคคลของลูกค้า

3.5 รูปแบบการให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของลูกค้าในสถานประกอบการ เอกชนตามกฎหมายของต่างประเทศ

สรุปรูปแบบการตรากฎหมายที่ให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของลูกค้าในสถานประกอบการเอกชนในต่างประเทศนั้น แบ่งกฎหมายออกเป็น 2 ระบบ ได้แก่

1. ระบบที่บัญญัติเป็นกฎหมายกลางและประมวลเอาหลักกฎหมายและหลักเกณฑ์วิธีการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไว้ในกฎหมายทั่วไป (comprehensive laws) ระบบกฎหมายนี้จะรวบรวมเอาหลักการพื้นฐานในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาบัญญัติไว้ในกฎหมายทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นกฎหมายกลางและเป็นประมวลกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในทุกเรื่อง ทุกกิจกรรม ครอบคลุมการประมวลข้อมูลส่วนบุคคลทั้งที่กระทำโดยหน่วยงานของรัฐ ของภาคธุรกิจและของเอกชน ตัวอย่างของประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายแบบนี้ ได้แก่ ประเทศอังกฤษ ประเทศแคนาดา เป็นต้น

กฎหมายกลางเป็นการให้หลักประกันขั้นต่ำสุดแก่การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้น หากมีกฎหมายเฉพาะฉบับใดหรือหน่วยงานใดกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการที่ให้หลักประกันแก่ข้อมูลส่วนบุคคลได้มากกว่า ย่อมสามารถบังคับใช้กฎหมายฉบับนั้นแทนกฎหมายกลางได้ อย่างไรก็ดี หากกฎหมายเฉพาะเรื่องดังกล่าวให้หลักประกันที่น้อยกว่ากฎหมายกลาง ย่อมต้องบังคับใช้กฎหมายกลางแทน²⁸

โดยทั่วไปกฎหมายกลางจะมีเนื้อหาครอบคลุมหลักการที่จำเป็นและเพียงพอเพื่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน ได้แก่ (1) หลักการบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (2) องค์กรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการประมวลข้อมูลและ/หรือทำหน้าที่วินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล และ (3) การกำหนดให้หน่วยงานที่ทำการ

²⁸ ลักษณะความเป็นกฎหมายกลางนี้ อาจเปรียบเทียบกับกรณีพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2540 ซึ่งเป็นกฎหมายกลางของระเบียบวิธีพิจารณาความก่อนออกคำสั่งของฝ่ายปกครอง โดยมาตรา... บัญญัติว่า “.....”

ประมวลข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับนี้ ต้องแต่งตั้งนายทะเบียนผู้รับผิดชอบ โดยเฉพาะ

2. ระบบที่รับรองสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลเป็นเรื่องๆไป และบัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะ (sectoral laws or ad hoc laws) ลักษณะของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเฉพาะเรื่อง คือ การบัญญัติหลักการของกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละเรื่องเป็นการเฉพาะ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ตราพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลใบขับขี่รถยนต์ The Drivers Privacy Protection Act, พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเก็บบันทึกข้อมูลการเข้ายืมวีดีโอ The Video Privacy Protection Act, พระราชบัญญัติสิทธิส่วนบุคคลในการติดต่อสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ The Electronic communications Privacy Act of 1986 (ECPA) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเงินหรือ Financial Modernization Act และพระราชบัญญัติคนพิการผู้ทุพพลภาพ The Americans with Disabilities Act (ADA) ซึ่งให้ความคุ้มครองในเรื่องข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลข้อมูลสุขภาพ ฯลฯ เป็นต้น

เหตุผลสำคัญของการที่ประเทศสหรัฐอเมริกายังคงใช้ระบบบัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะ (sectoral laws) เพราะต้องการให้กฎหมายเฉพาะเรื่องสามารถปรับเปลี่ยนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเนื้อหาและเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็ว เหมาะสม ซึ่งเนื้อหาแต่ละเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วไม่เท่ากัน นอกจากนี้บางประเทศยังต้องการให้กฎหมายเฉพาะเป็นแหล่งที่ขยายความหรือให้รายละเอียดเป็นพิเศษในเรื่องนั้นๆ นอกเหนือจากกฎหมายกลาง